ЕЛЕКТРОНЕН БЮЛЕТИН

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

Здравни грижи®

БРОЙ 4 ГОДИНА 17 2026 г. БАПЗГ

ПРАВИЛАТА ЗА ЯСЛЕНИТЕ ГРУПИ В СОФИЯ ОСТАВАТ НЕПРОМЕНЕНИ

БАПЗГ ПРОДЪЛЖАВА БОРБАТА ЗА ПАТРОНАЖНИТЕ ГРИЖИ

ДЕН НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ В НЦТХ

⇒ АКЦЕНТИ

⇒ ИНИЦИАТИВИ

⇒ ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

⇒ МЛАДА СМЯНА

⇒ МЕДИЦИНСКА НАУКА

⇒ НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ

⇒ НОВИНИ ОТ ЕС

⇒ МЕЖДУНАРОДНИ НОВИНИ

7 АПРИЛ

СВЕТОВЕН ДЕН НА ЗДРАВЕТО

Здравни грижи®

СЪДЪРЖАНИЕ:

АКЦЕНТИ	4-15
ИНИЦИАТИВИ	16-37
ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ	38-61
МЛАДА СМЯНА	61-64
МЕДИЦИНСКА НАУКА	64-72

СЪДЪРЖАНИЕ:

НОВИНИ ОТ БЪЛГАРИЯ	73-94
НОВИНИ ОТ ЕС	95-97
НОВИНИ ОТ СВЕТА	98-100

ПРАВИЛАТА ЗА ЯСЛЕНИТЕ ГРУПИ В СОФИЯ ОСТАВАТ НЕПРОМЕНЕНИ

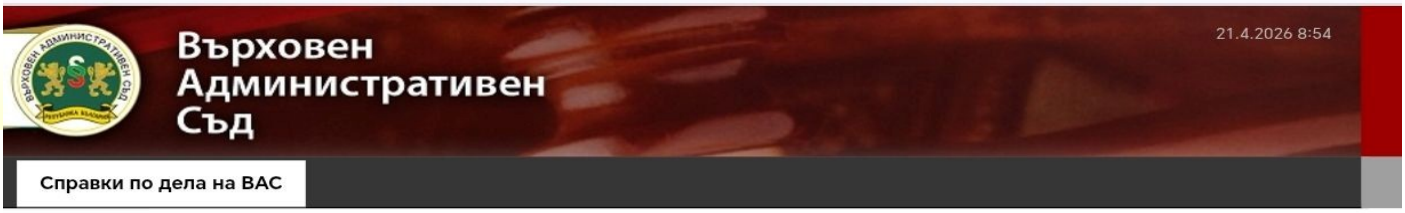
И занапред медицинските специалисти в тях ще сключват трудов договор с кмета, реши окончателно тричленен състав на Върховен административен съд по жалба на Съюз на българските медицински специалисти и Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи.

Правилата, по които се наемат на работа медицински специалисти в яслените групи в детските градини в София, няма да бъдат променени. И занапред трудовите договори с тях ще се сключват от районните кметове, а не от директорите на детските градини. Това постанови окончателно тричленен състав на ВАС по административно дело № 646/2026 г.

Делото бе заведено по жалба на **Съюза на българските медицински специалисти и Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи** срещу решение на Столичен общински съвет, с което се променяше редът, по който медицинските специалисти се назначават на работа в яслените групи към детските градини. С него общинските съветници предлагаха трудовите договори на тези специалисти да се сключват с директорите на градините, а не с кмета на съответния район. Според тях това би позволило по-добър контрол върху дейността на специалистите и по-бързо сключване на трудови правоотношения.

Според двете организации това е недопустимо, тъй като директорите на детските градини не притежават необходимите компетентности, за да преценяват работата на медицинските специалисти. „*Не би следвало оперативни и управленски съображения, мотивирани с по-бързото и ефективно сключване на трудовите договори с медицинските сестри, да имат приоритет пред здравето и безопасността на най-малките деца. Именно затова законодателят е въвел ред за сключване на трудовите договори, при който отговорността за избора и назначаването на кандидатите се носи от кметовете на общините, подпомагани от лица с медицинско образование и съответна квалификация (отговорни служители от РЗИ и БАПЗГ), чрез осъществяване на контрол върху назначаването*“, се казва в становищата им.

Разглеждайки позициите на страните, ВАС подчертава, че при отглеждането на децата в детските ясли и яслените групи първостепенно значение имат грижите за здравето и специфичните нужди на децата от кърмаческа до 3-годишна възраст, които изискват постоянно наблюдение и помощ от медицински специалисти. В този смисъл са и изискванията на Министерство на здравеопазването, заложени в Наредба № 26/2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях. Съгласно наредбата „управлението и ръководството на детска ясла се осъществява от директор, който задължително е лице с професионална квалификация „лекар“, „медицинска сестра“, „акушерка“, „лекарски асистент“, „фелдшер“ или „инспектор по обществено здраве“ и с професионален опит не по-малко от една година“.

По дело 646 / 2026

пи

актове

РЕШЕНИЕ

№ 4022
София, 09.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България – Шесто отделение, в съдебно заседание на девети март две хиляди двадесет и шеста година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛЮБОМИР ГАЙДОВ
ЧЛЕНОВЕ: НИКОЛАЙ ГУНЧЕВ
СТЕЛА ДИНЧЕВА

при секретар Мирела Добриянова и с участието
на прокурора Камелия Цветкова изслуша докладваното
от председателя Любомир Гайдов
по административно дело № 646/2026 г.

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на Столичен общински съвет (СОС), представляван от председателя, чрез главен юрисконсулт Димитрова, срещу решение № 38410 от 19.11.2025 г. по адм. дело № 3590/2025 г. по описа на Административен съд – София-град (АССГ). С решението се отменя решение № 587/14.11.2024 г., издадено от Столичен общински съвет, с което е определено, че трудовите договори на медицинските сестри в яслените групи при детските градини на територията на Столична община следва да бъдат сключвани от директорите на съответната детска градина.

Магистратите са категорични още, че медицинските специалисти имат основна и ръководна роля в детските ясли и в яслените групи към детските градини, определена от техните знания и опит при работата с деца в тази възраст. Подходът е комплексен и включва съвместна работа с немедицински специалисти – педагози, но ръководството се осъществява от медицинските специалисти. На тази база състав на шесто отделение на Върховния административен съд отхвърля промените на Столичния общински съвет и оставя в сила действащите правила. Решението не подлежи на обжалване.

БАПЗГ грижи и Съюзът на българските медицински специалисти приветстват решението на ВАС и изразяват надежда, че опитите за подмяна на медицинските специалисти в предучилищното образование и извънболничната помощ ще бъдат преустановени. Според тях отстраняването на медицинските специалисти от тези сфери няма да реши кадровия дефицит, а ще създаде нови рискове за здравето на децата. Преодоляването на недостига на кадри в здравеопазването изисква цялостна здравна реформа, за която организацията настоява от години и ще продължи да поставя като приоритет пред 52-рото Народно събрание.

БАПЗГ ПРОДЪЛЖАВА БОРБАТА ЗА ПАТРОНАЖНИТЕ ГРИЖИ

БАПЗГ продължава борбата за патронажните грижи
Те не са лукс, а базова превенция. Обществото и властите трябва да разберат, че акушерките и медицинските специалисти имат ключова роля не само в болниците, но и извън тях, казва Райна Бояджиева.
Един драматичен случай с малко дете, което щеше да падне от осмия етаж, тази седмица отново постави във фокуса на общественото внимание дефицити в социалната и здравната система. Можеше ли нещата да са различни, ако имаше обществено финансирани патронажни грижи, е основният въпрос, с който се обърнахме за коментар към Райна Бояджиева, заместник-председател на БАПЗГ, квота акушерки.

Г-жо Бояджиева, изолиран случай или системен проблем е този случай?
Такива ситуации рядко възникват внезапно. Обикновено има натрупване на рискове: продължително оставяне на деца без надзор, нисък родителски капацитет, социална изолация, липса на регулярна връзка със здравни и социални услуги и т.н. Това означава, че има „предистория“, която не е била разпозната навреме. Подобни инциденти се случват периодично (макар и не винаги да стават публични) поради липса на ранна превенция „в дома“. За съжаление, няма достатъчно ефективно проследяване на рискови семейства, а здравната и социалната система често работят реактивно, а не превантивно.

Защо се стигна дотук?
Истината е неудобна. В България липсва ефективна и устойчива система за патронажни грижи, която да достига до всяко семейство с малко дете. Липсва регулярният контакт на здравен специалист с дома – този, който вижда реалната среда, а не само документацията. Ако съществуваше добре функционираща патронажна грижа:

- *рискът щеше да бъде разпознат навреме;*
- *семейството щеше да получи подкрепа;*

при нужда щяха да бъдат сигнализирани социалните служби.
Патронажната грижа не е лукс, а базова превенция. Обществото и властите трябва да разберат, че акушерките и медицинските специалисти имат ключова роля не само в болничната помощ, но и в общността. Там, където се виждат реалните рискове, там се спасяват животи.

БАПЗГ ПРОДЪЛЖАВА БОРБАТА ЗА ПАТРОНАЖНИТЕ ГРИЖИ

Какво трябва да се направи?

Крайно време е да се въведат реално работещи патронажни грижи, да се интегрират здравни и социални услуги и да се осигури достъпна ранна подкрепа за уязвими семейства. Не можем да разчитаме на случайността и героизма, за да спасим децата. Нужна е система, която ги пази, преди да се случи най-лошото.
БАПЗГ от години се бори за въвеждането на патронажните дейности не само при бременни жени и семейства с малки деца, но и при хора с хронични инвалидизиращи заболявания. Участваме в експертни групи заедно с представители на Министерството на здравеопазването, Сдружението на общопрактикуващите лекари в България, УНИЦЕФ България, Тръста за социална алтернатива и представители на медицинските университети. Разполагаме и с изчерпателен аналитичен доклад за състоянието на националната система и за двете практики на УНИЦЕФ и ТСА, изготвен от колеги от Медицинския университет – Варна по поръчка на УНИЦЕФ.

И въпреки това резултати няма?

За съжаление, трябва да се съглася с вас. Ние обаче няма да се откажем и ще продължим да работим в тази посока. Доказателство за това бяха и действията, които предприехме при идването на служебния кабинет, пред когото отново повдигнахме темата.
Щастлива съм да споделя, че след едно по-скоро негативно писмо, което получихме, последва поредица от срещи с доц. Михаил Околийски и проф. Антония Димова, които ни обнадеждиха. Тук е мястото да благодаря и на двамата за разбирането по важната тема за патронажната грижа. Надявам се да имат времето и волята да приемат предложенията за промени, които им отправихме.
БАПЗГ няма да спре да се бори за осигуряване на устойчив модел на патронажна грижа в страната, както и за обществено финансиране на амбулаторните практики по здравни грижи.

Clinica.bg

ДА ИМА ОБЩЕСТВЕНО ФИНАНСИРАНЕ ЗА АМБУЛАТОРИИТЕ

21-04-2026 17:34

До този момент съсловната организация не успя да срещне нужното разбиране и подкрепа в нито едно правителство или политическа сила, казват от БАПЗГ

Clinica.bg

press@clinica.bg

Министерството на здравеопазването е сключило договори с 37 общини за изграждането на 100 амбулатории за извънболнична помощ. Със своя позиция за начина им на работа и финансиране излезе Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ).

Днес МЗ съобщи, че вече е сключило договорите с 37 общини за изграждането на 100 амбулатории за извънболнична помощ. С това се преминава към реалното изпълнение на проектите, насочени към подобряване на достъпа до здравни услуги в малките населени места и отдалечените райони на страната.

Новите амбулатории ще бъдат разкрити

в 96 села и 4 града и ще се предоставят за безвъзмездно ползване на медицински специалисти чрез договори със съответните общини. Инвестицията се реализира по Плана за възстановяване и устойчивост, а срокът за изпълнение на проектите е до 30 юни 2026 година. Безспорно това е крачка напред в подпомагането на процеса по създаване на амбулаторни грижи в страната.

За съжаление обаче, тя никак не е достатъчно,

за да се създадат условия хората да се възползват от тях, където живеят. За тази цел е нужно да се осигури обществено финансиране на самите здравни грижи, които ще се предоставят в амбулаторните практики. БАПЗГ от години настоява за промени в нормативната база, така че да се осигури обществено финансиране на здравните грижи в амбулаторни условия за новородените и децата до 2 години, за пациентите с хронични инвалидизиращи заболявания, като диабет, ХБН, за хората след инсулт и инфаркт, както и палиативни грижи за онкологично болните.

До този момент съсловната организация не успя

да срещне нужното разбиране и подкрепа в нито едно правителство или политическа сила. Всички обещания остават само на думи. Надяваме се занапред да бъдем чути!

Скъпи колеги,

По повод **Световния ден на здравето – 7 април** и **празника на здравните работници**, искам да Ви поздравя с благодарност и уважение за всеотдайността, професионализма и сърцатата грижа, които ежедневно полагате за здравето на хората.
Вашият труд, отдаденост и съпричастност правят света по-здрав и по-добър. Нека удовлетворението от добре свършената работа, уважението на пациентите и колегите, както и личното Ви здраве и щастие винаги бъдат с Вас.
Нека професионализмът и грижата, които демонстрирате ежедневно, бъдат Вашата гордост!

С уважение,
Диана Георгиева
Председател на УС на БАПЗГ

ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА СВЕТОВНИЯ ДЕН НА ЗДРАВЕТО В ЯМБОЛ

По случай 7 април – Световния ден на здравето, в Ямбол членовете на Регионалната колегия към БАПЗГ отбелязаха празника с инициативи, насочени към повишаване на информираността за ролята на здравните грижи и значението на професионализма в ежедневната работа на медицинските специалисти.

Денят беше повод да се изрази признателност към труда на медицинските сестри, акушерките и всички здравни специалисти, които с отдаденост и грижа допринасят за опазването на здравето на хората в региона.

Световният ден на здравето е символ на съпричастност, професионална солидарност и стремеж към по-добро здравеопазване. За членовете на РК на БАПЗГ в Ямбол той е и повод за равносметка, мотивация и продължаващ ангажимент към пациентите и обществото.

РК на БАПЗГ – Ямбол продължава активно да работи за утвърждаване на професията и подкрепа на своите членове, водени от убеждението, че качествените здравни грижи са в основата на здраво общество.

АКЦЕНТИ

МБАЛ „Св. Пантелеймон“ – Ямбол отбеляза Световната седмица на медицинските лабораторни специалисти с Ден на отворените врати.

По този повод на 23 април от 12:00 часа гости на лечебното заведение бяха ученици от Профилираната гимназия „Васил Левски“ и Природо-математическата гимназия „Атанас Радев“ в Ямбол, от паралелки с профил „Природни науки“ с разширено изучаване на биология и химия, съобщиха от лечебното заведение.

В рамките на инициативата учениците посетиха отделенията „Клинична лаборатория“, „Микробиологична лаборатория“ и „Трансфузионна хематология“ (Кръвен център).

ДЕН НА ОТВОРЕНИ ВРАТИ В ЛАБОРАТОРИИТЕ НА ДКЦ 1 – ЯМБОЛ

По повод Световната седмица на медицинските лабораторни специалисти на 21 април в ДКЦ 1 – Ямбол се проведе Ден на отворени врати. Имахме удоволствието да посрещнем ученици от 8. „в“ клас, профил „Природни науки“, от ПГ „Васил Левски“ – Ямбол, заедно с г-жа Горнакова, които се запознаха отблизо с работата на медицинските лаборатории и ролята на лабораторните специалисти в съвременното здравеопазване.

Учениците имаха възможност да видят:
• съвременна апаратура

• процеса на лабораторните изследвания
• значението на точната диагностика за здравето на пациента

Инициативата имаше за цел да вдъхнови младите хора и да повиши интереса им към медицинските професии.

БАПЗГ И „МЕДБОРД“ ПОДПИСАХА МЕМОРАНДУМ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПАРТНЬОРСТВО

На **28 април 2026 г.**, в София бе подписан меморандум за сътрудничество между **Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ)** и „Медборд“. Споразумението поставя началото на стратегическо партньорство, насочено към развитие, модернизация и по-широко обществено представяне на професиите в сферата на здравните грижи.

Съвместната работа между двете организации ще бъде фокусирана върху повишаване на видимостта и престижа на професиите в здравните грижи, както и върху по-добра информираност относно възможностите за специализации, допълнителни квалификации и кариерно развитие.

Сред основните приоритети на партньорството са дигитализацията на комуникацията в сектора и създаването на по-съвременни информационни канали. Особен акцент е поставен върху задържането и развитието на кадрите в страната чрез по-добра информираност за професионалните пътеки и възможностите за реализация. Партньорството ще насърчава и популяризирането на реални професионални истории, които представят значението на медицинските сестри, акушерките и останалите специалисти по здравни грижи в здравната система.

Предвижда се и интегриране на система за комуникация между членовете на БАПЗГ и работодателите, което да улесни обмена на информация и да подпомогне кариерното развитие.

Чрез съвместни инициативи, публикации, интервюта и активност в социалните мрежи, двете организации ще работят за по-широка обществена видимост на професиите в здравните грижи и за представяне на техните разнообразни направления и възможности за развитие.

КЪРДЖАЛИ ДАДЕ СТАРТ НА ПЪРВА МЕЖДУРЕГИОНАЛНА СРЕЩА В БАПЗГ

Кърджали беше домакин и организатор на първата обща междурегионална среща между председателите на регионалните структури и националното ръководство на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи. Инициативата е на Регионалната колегия в Кърджали с председател Мария Граменова.

Срещата събра представители на регионалните структури в Кърджали, Момчилград, Крумовград и Ямбол и постави началото на нов формат за диалог между местните организации и националното ръководство. В организацията и представянето на Регионалната колегия в Момчилград активно участие е имала и главната сестра на болницата в Момчилград Белгин Садъкова, която се включва в процеса като част от местната структура.

Още в началото Мария Граменова приветства участниците и подчерта, че подобна инициатива дава реална възможност за обмен на опит, знания и добри практики. Тя акцентира върху нуждата от повече диалог, сътрудничество и единство в една динамична и отговорна професионална среда.

Националният председател на асоциацията Диана Георгиева благодари за поканата и насърчи членовете да бъдат активни и ангажирани. По думите ѝ ръководството трябва да бъде близо до хората на терен, а откритата комуникация и обратната връзка са ключови за по-доброто функциониране на организацията.

Главният секретар Таня Славкова също акцентира върху ролята на информираността и активното участие, като подчерта, че именно това води до единство и по-ясни резултати в работата на съсловието.

В инициативата се включиха и представители на Регионалната колегия в Ямбол. Председателят Цветка Бойчева изрази удовлетворение от реализирането на тази първа по рода си среща и посочи, че тя е била дългоочаквана. Тя подчерта значението на обмена на добри практики и възможностите за бъдещо сътрудничество между регионите.

Почетният председател Росица Генчева направи кратък преглед на развитието на колегията в Кърджали, като отбеляза, че постигнатото е резултат от последователна и екипна работа през годините.

В заключение Мария Граменова благодари на всички участници и изрази надежда, че тази инициатива ще се превърне в устойчива практика. Срещата продължи с дискусии по актуални теми и предизвикателства в сектора.

„ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ В БЯЛО“

Това е мотото на фотоизложба, която се откри във Варна в навечерието на празника на всички работещи в сферата на здравеопазването – **Световния ден на здравето, 7 април.**

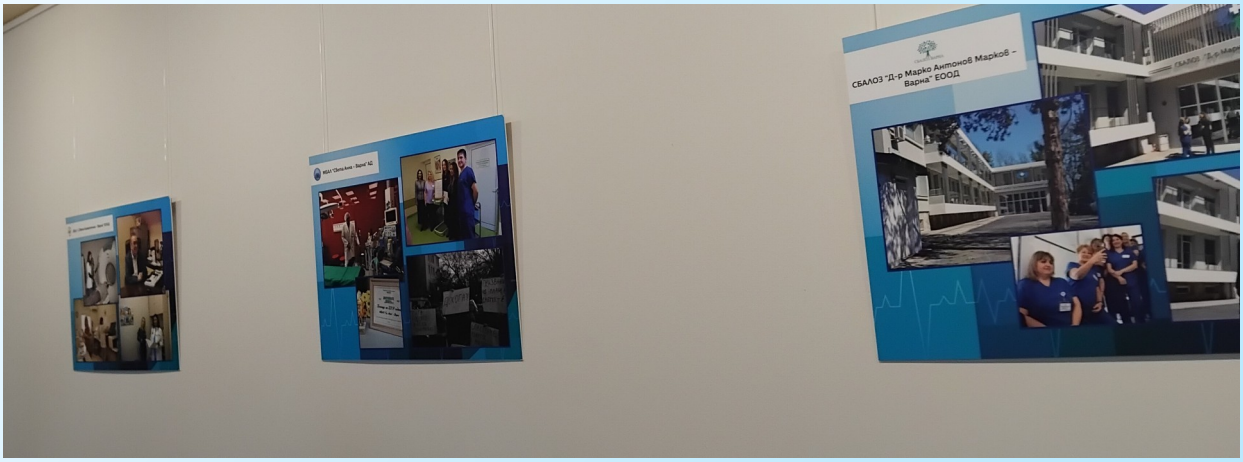
Организатори на събитието са ДКЦ I, ДКЦ III, ДКЦ V и ДКЦ „Чайка“ – Варна, по идея на проф. д-р Галинка Павлова, управител на ДКЦ V. Поздрави към медицинските специалисти, избрали грижата за човешкото здраве за своя професия и мисия, отправиха кметът на Варна Благомир Коцев, председателят на Общинския съвет Христо Димитров и ректорът на МУ – Варна проф. д-р Димитър Райков. Гости на събитието бяха представители на Община Варна, ръководители на лечебни заведения в града, представители на съсловните организации и колеги.

Лекари и медицински сестри получиха награди за дългогодишна отдаденост към медицинската професия. Сред отличените са Милена Великова – главна медицинска сестра на ДКЦ I, и Леман Ахмедова – медицинска сестра в ДКЦ V и член на Управителния съвет на РК – Варна.

СБАЛОЗ ВАРНА
СБАЛОЗ "Д-р Марко Антонов Марков – Варна" ЕООД
СБАЛОЗ "Д-р Марко Антонов Марков"

СБАЛОЗ "Д-р Марко Антонов Марков – Варна" ЕООД

„ЕДИННО ЗДРАВЕ“ НА ДВЕ КОЛЕЛА СРЕЩУ АМР

Специалистът по детски инфекциозни болести в Cliniques universitaires Saint-Luc проф. Димитри Ван дер Линден посети София в рамките на своята обиколка, посветена на борбата с антимикробната резистентност (АМР). Турът му се провежда под надслов „От Солун до Стокхолм в борбата с АМР“. Пътуването е на велосипед и има за цел да заостри общественото внимание върху темата, както и да подпомогне проекта „Njilabo“, насочен към изграждане на бактериологичен лабораторен капацитет в Конго, който проф. Ван дер Линден ръководи.
Домакини на посещението му в България бяха *Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ), асоциация „Единно здраве“, Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ), Медицински университет – София и Български ветеринарен съюз. На публичната лекция в НЦЗПБ присъстваха проф. Емма Кьолеян, д-р Драгомир Иванов и Спасена Илиева от Управителния съвет на асоциация „Единно здраве“, доц. Иван Иванов – ръководител на Националната референтна лаборатория, Татяна Славкова и Райна Бояджиева от УС на БАПЗГ, както и представители на различни институции*. „Повишаването на АМР е огромен проблем“, подчерта проф. Ван дер Линден. В периода 2018–2023 г. в световен мащаб е отчетено увеличение при 40% от наблюдаваните комбинации, със среден годишен ръст между 5 и 15%. Най-сериозни притеснения предизвикват грам-отрицателните бактерии. По думите му съществуват значителни различия в смъртността, свързана с АМР, между страните с висок и с нисък доход. Ако не бъдат предприети мерки, до 2050 г. се очакват 39 милиона смъртни случая в глобален мащаб, свързани с антимикробната резистентност.

Специален фокус в лекцията беше поставен върху диагностичните предизвикателства в условия на ограничени ресурси. Именно по-бедните региони понасят най-високата тежест на АМР, но парадоксално страдат от сериозен недостиг на диагностичен капацитет. Това води до емпирично лечение и нерационална употреба на антибиотици, което допълнително ускорява развитието на резистентност. Преодоляването на този диагностичен дефицит е критичен глобален приоритет и трябва да върви ръка за ръка с подобряване на хигиената – особено в лечебните заведения – с рационална антибиотична употреба и със здравни политики, ограничаващи свободния достъп до антибиотици без рецепта, включително и в животновъдството. Именно затова проф. Ван дер Линден се стреми да допринесе чрез своята инициатива за изграждането на по-добри условия и инфраструктура в Африка – за подобряване на ваксинационния обхват сред децата, намаляване на антибиотичната употреба и съответно ограничаване на АМР. Проектът предвижда осигуряване на оборудване за лаборатория в един от критичните региони на Конго, където да се изследват патогените и на тази база да се прави правилен подбор на лечението.

По време на лекцията беше отчетен и окуражаващ напредък по отношение на намаляването на антибиотичната употреба във ветеринарната медицина в Белгия. Това подчертава значението на подхода „Единно здраве“ (One Health), който признава взаимосвързаността между здравето на хората, животните и околната среда в борбата с АМР. За съжаление, една от основните бариери остава недостатъчното взаимодействие и комуникация между трите сектора. Съществено предизвикателство е и по-доброто разбиране на резервоарите на мултирезистентни бактерии и пътищата им на предаване в общността. Антимикробната резистентност изисква спешни, координирани и мултидисциплинарни действия, за да бъде ограничена една от водещите бъдещи причини за смъртност в световен мащаб, обобщи в заключение проф. Ван дер Линден. Следващите спирки от неговата обиколка са Букурещ и Словакия. По пътя си той отнася и послание от София: „Чудесно е да споделяме опита си – всички заедно.“

SAINT-LUC
MEDECINS SANS FRONTIERES
UNIVERSITÉ DE NAMUR
CPM
UCLouvain
One Health on Two
Thessaloniki to Stock
Antimicrobial Resista
Microbiology Capacity in
, DRC
National Center of Infectious and Parasitic
Sofia 01/04/2026

СЪЗДАДЕНА Е ПОЛЕЗНА БРОШУРА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА УПОТРЕБАТА НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА СРЕД УЧЕНИЦИТЕ

Председателят на НПКС на психиатричните сестри към БАПЗГ – Теодора Радева, изготви брошура в помощ на родители и специалисти в образователната система, посветена на риска от употреба на психоактивни вещества сред учениците.

Споделяме брошурата, която може да ползвате свободно. Благодарим на Теодора Радева за инициативата и се надяваме, че материалът ще бъде полезен в практиката на здравните специалисти и не само.

Все по-често в училище или в местата за забавления младежите стават жертва на различни вещества, които се представят като "безопасни", "модерни" или "леки" стимуланти. Те обаче не са такива, а употребата им може да доведе до зависимости, да увреди сериозно здравето им и дори да застраши живота им. Най-често срещаните подобни вещества са следните:

- Вейп устройства с течности, съдържащи наркотични вещества
- Екстази (MDMA)
- Синтетични канабиноиди (Spice)
- Амфетамини и метамфетамини
- Райски газ (N_2O)
- Синтетични дизайнерски наркотици;
- Опиоидни вещества - синтетичния фентанил

ТЕЗИ ВЕЩЕСТВА МОГАТ ДА ДОВЕДАТ ДО:

- ПСИХИЧНИ РАЗСТРОЙСТВА
- ЗАВИСИМОСТ
- ТЕЖКИ ИНТОКСИКАЦИИ
- УВРЕЖДАНЕ НА МОЗЪКА
- РИСК ЗА ЖИВОТА

РАННИ ПРИЗНАЦИ ПРИ УПОТРЕБА

ФИЗИЧЕСКИ ПРИЗНАЦИ:

• зачервени или сълзящи очи
• нестабилна походка
• внезапна силна умора или необичайна енергия
• замайване
• промени в съня и апетита

ПОВЕДЕНЧЕСКИ ПРИЗНАЦИ:

• внезапна промяна в поведението
• изолация от семейството
• агресия или раздразнителност: еуфория, параноя, обърканост, загуба и контол на поведението
• тревожност или панически реакции
• спад в успеха в училище
• загуба на интерес към обичайни дейности

ПОДОЗРИТЕЛНИТЕ ПРЕДМЕТИ

ОБЪРНЕТЕ ВНИМАНИЕ АКО УЧЕНИК НОСИ:

- вейп устройства
- малки пликчета
- таблетки без опаковка
- капсули или прахообразни вещества
- метални капсули (в такива се разпространява райски газ)
- необичайни шишенца или течности, спринцовки, игли, лули

Тези предмети често се използват за съхранение или употреба на наркотични вещества.

КАКВО МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ КАТО РОДИТЕЛ ИЛИ УЧИТЕЛ?

ГОВОРЕТЕ ОТКРИТО И СПОКОЙНО С ДЕЦАТА ЗА НАРКОТИЦИТЕ
СЪЗДАЙТЕ ДОВЕРИЕ И БЕЗОПАСНА СРЕДА ЗА РАЗГОВОР
НАБЛЮДАВАЙТЕ ПРОМЕНИ В ПОВЕДЕНИЕТО
РАБОТЕТЕ В ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ РОДИТЕЛИ, УЧИТЕЛИ И УЧИЛИЩЕН ЕКИП
ПОТЪРСЕТЕ КОНСУЛТАЦИЯ СЪС СПЕЦИАЛИСТ ПРИ СЪМНЕНИЕ
ПОДКРЕПАТА И РАЗГОВОРЪТ СА НАЙ-СИЛНАТА ПРЕВЕНЦИЯ.

МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ ОТ „МАЙЧИН ДОМ“ С ПОЗДРАВ ПО ПОВОД СВЕТОВНИЯ ДЕН НА ЗДРАВЕТО

По повод 7 април – Световния ден на здравето, три акушерки от Университетска акушеро-гинекологична болница „Майчин дом“ отправиха специален поздрав към своите колеги – лекари, акушерки, медицински сестри и всички медицински специалисти – в ефира на предаването „Преди обед“ по bTV.

В разговора те споделиха интересни моменти от своята работа като консултанти на филма „Вяра, надежда, любов“ – проект, който представя силата, отдадеността и човешкото лице на професията, която стои в началото на всеки нов живот.

В ефира участваха:

- Галя Заякова – главна акушерка на СБАЛАГ „Майчин дом“
- Надежда Христова – старша акушерка в Родилна клиника
- Диляна Беловодска – старша акушерка в Клиниката по анестезиология и интензивно лечение

Като част от екипа медицински консултанти на сериала, те разказаха как професионалният опит и медицинската експертиза зад кадър допринасят за по-автентично и реалистично представяне на историята, близко до преживяванията на всяко семейство, което посреща нов живот.

В Световния ден на здравето изразяваме благодарност към всички медицински специалисти, които ежедневно са избрали мисията да помагат и да се грижат за другите.

Кадър: БТВ

СВЕТОВЕН ДЕН НА СТЕРИЛИЗАЦИЯТА – 10 АПРИЛ

На 10 април отбелязахме Световния ден на стерилизацията — ден, посветен на една от най-важните, но често оставащи невидими линии на защита в здравеопазването, както и в превенцията и контрола на инфекциите.

Стерилизацията е в основата на безопасната медицинска грижа, превенцията на инфекции, свързани с медицинското обслужване, и ограничаването на антимикробната резистентност. Всеки правилно стерилизиран инструмент означава по-нисък риск за пациента, по-голяма сигурност за медицинските екипи и по-устойчива здравна система.

Подходът „Едно здраве“ ни напомня, че безопасността в хуманната, денталната и ветеринарната медицина, както и в общественото здраве, са тясно свързани. Контролът на инфекциите започва с високи стандарти, стриктна дисциплина и професионализъм.

Благодарим на всички специалисти по стерилизация и контрол на инфекции, както и на всички хумани и ветеринарномедицински професионалисти, които ежедневно работят за по-безопасна среда за хората, животните и околната среда.

СЕДМИЦА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЛАБОРАТОРНИ СПЕЦИАЛИСТИ – ЗНАЧЕНИЕТО НА ЕДНА ЖИЗНЕНОВАЖНА ПРОФЕСИЯ

През предпоследната седмица на април по традиция светът отбелязва Седмицата на медицинските лабораторни специалисти. За първи път тази година към инициативата в България се присъединяват БАПЗГ заедно с НПКС на медицинските лаборанти.

Седмицата на медицинските лабораторни специалисти е създадена за първи път през 1975 г. в САЩ. Тя се отбелязва ежегодно през предпоследната седмица на април, като съществуват различия в датите между отделните държави. Причината е различният начин на отчитане на седмицата – в някои страни, като САЩ, тя се брои от неделя до събота, а в повечето европейски държави – от понеделник до неделя. Поради това през настоящата година инициативата в България ще се проведе от 20 до 26 април, а в други държави – от 19 до 25 април.

Въпреки че Седмицата на медицинските лабораторни специалисти се отбелязва от десетилетия, нейната популярност значително нараства след пандемията от COVID-19. Тогава много държави се включиха в инициативата като признание за труда, знанията и ключовата роля на медицинските лабораторни специалисти.

Тазгодишното издание на инициативата ще премине под мотото „Един ден в лабораторията“. То има за цел да насочи общественото внимание към значимостта на труда на всички медицински лабораторни специалисти – лекари по клинична лаборатория, медицински лаборанти, микробиолози, биолози и други специалисти. В тази връзка БАПЗГ и НПКС на медицинските лаборанти приканват всички желаещи да се включат чрез организиране на „Ден на отворените врати“ в лечебните заведения или чрез други инициативи.

В системата на здравеопазването медицинските лабораторни специалисти участват в промоцията на здравето, профилактиката, превенцията, скрининговите програми, както и в проследяването на ефекта от лечението. Резултатите от тяхната работа насочват лекарите към точна диагноза и благоприятен изход за пациента.

Техният труд разкрива „скритите тайни“ на човешкия организъм. Чрез извършваните изследвания те подпомагат лекарите не само при поставянето на точна диагноза, но и при проследяването на ефекта от назначената терапия.

Медицинските лабораторни специалисти са незаменима част от здравната система и имат ключов принос за постигането на добро здраве за всички. Благодарим им за труда и грижите.

БЛИЗО 600 УЧЕНИЦИ РАЗГЛЕДАХА ДЕТСКАТА БОЛНИЦА В БУРГАС „СВ. АНАСТАСИЯ“

Близо 600 деца и ученици – от 8 до 18-годишни гостуваха на детската болница на Бургас „Света Анастасия“, за да открият колко е различна в сравнение с останалите лечебни заведения. 13 училища откликнаха на поканата на кмета Димитър Николов да разгледат новата детска болница в импровизирания Ден на отворените врати на 20 април. Оказа се обаче, че заради огромния интерес един ден не стига. Затова болницата се ангажира да приеме още няколко групи до края на седмицата, информират от там, а по-късно и от Zdrave.net. Ученици от ОУ „Св. Климент Охридски“, ОУ“ Г. Бенковски“, СУ „Антон Страшимиров“, ОУ „Л. Каравелов“, СУ „Иван Вазов“, СУ „Св. св. Кирил и Методий“, СУ „Добри Чинтулов“, Математическата гимназия, Немската, Английската и Руската езикови гимназии, професионалните по механотехника и химични технологии разгледаха уникалната апаратура в Клиниката по образна диагностика и Операционния блок, а в Дневния стационар участваха в демонстрации за мерене на кръвно налягане и сатурация.

По-малките не пропуснаха да изпробват пързалката до голямата регистратура на болницата, а в края на обиколката всички се снимаха до станалото хит в социалните мрежи жирафче във фоайето до главния вход. Много от децата бяха донесли ръчно изработени картини и цветни колажи.

Интригуваща презентация разкри пред учениците как функционира болницата, използвайки модерни системи за управление, контрол, проследяване на пациентите в реално време, как работи аптечният робот, който разпределя лекарствата в болничната аптека, а също и пневматичната поща, която позволява бърза комуникация между отделни звена в сградата.

„Детската болница е като един организъм, в който освен лекарите, медицинските сестри, лаборантите и рехабилитаторите, има и много други хора, без които съществуването й е невъзможно. Това са софтуерни инженери, хората, които поддържат техниката, фармацевтите.

ДЕН НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ В НЦТХ ПОСТАВИ НАЧАЛОТО НА СЕДМИЦАТА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЛАБОРАТОРНИ СПЕЦИАЛИСТИ

С Ден на отворените врати в НЦТХ започна Седмицата на медицинските лабораторни специалисти у нас. Тя се отбелязва за първи път тази година в България, като към инициативата се присъединиха **БАПЗГ и НПКС на медицинските лаборанти**. Основната цел е да се популяризира значението и ролята на медицинските лаборанти в системата на здравеопазването.

Домакин на събитието беше екипът на НЦТХ, начело с *директора д-р Красимира Терзиева. Участие взеха Диана Георгиева, председател на БАПЗГ, студенти от специалност „Медицинска сестра“ от МУ – София и „Медицински лаборант“ от Медицинския колеж към МУ – София, заедно със своите ръководители Екатерина Иванова, гл. ас. Дарина Димитрова и гл. ас. Димитрина Йорданова.*
По време на срещата д-р Терзиева запозна гостите с мястото на системата по кръводаряване в здравната система. Тя има животоспасяваща роля, тъй като чрез нея става възможно лечението на редица тежки заболявания – онкологични, хематологични и гинекологични. Без кръводаряването са невъзможни и много хирургични интервенции и трансплантации.

Без лабораторните специалисти обаче кръводаряването не би могло да се осъществи. От тях зависи изследването на кръвта и определянето на нейния състав, така че тя да се превърне в безопасен източник на живот. Медицинските лабораторни специалисти са незаменима част от здравната система и допринасят за постигането на добро здраве за всички нас. Благодарим ви за труда и грижите.

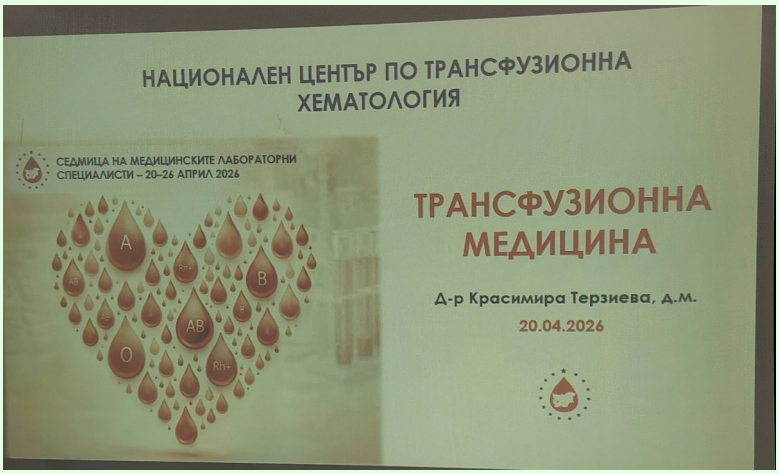

ИНИЦИАТИВИ

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ТРАНСФУЗИОННА ХЕМАТОЛОГИЯ
СЕДМИЦА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЛАБОРАТОРНИ СПЕЦИАЛИСТИ – 20–26 АПРИЛ 2026
ТРАНСФУЗИОННА МЕДИЦИНА
Д-р Красимира Терзиева, д.м.
20.04.2026

„КОГАТО БАКТЕРИИТЕ РИСУВАТ: МЕДИЦИНСКИЯТ ЛАБОРАНТ ВАНИНА КИРОВА, ЧИЕТО ИЗКУСТВО ВПЕЧАТЛИ NATIONAL GEOGRAPHIC“

Запознаваме ви с една друга страна на медицинските специалисти - артистичната. Представяме ви - Ванина Кирова. Тя е медицински лаборант и художник с хранителна среда, който получи признанието дори на "National Geographic".

Ванина е родена в Плевен, през 1993 г. завършва Художествена гимназия "Ц. Лавренов" в Пловдив, а през 1996 г. - МУ-Плевен. Професионалният й път започва в първата частна лаборатория в България, която е основала майка й, след това прекарва 4 години в Ливан, след това е била част от екипа на различни лечебни заведения, сред които Пета градска в София, Банка за майчина кърма, а от 6 години работи в Национална кардиологична болница в столицата.

Г-жо Кирова, каква е връзката на медицината с изкуството?

"Медицината лекува тялото, изкуството - душата" е едно изречение, което с цялата си простота обяснява всичко. Още от Леонардо и неговите анатомични скици до Роберт Кох с методите му на култивиране върху хранителни среди, изкуството присъства винаги, навсякъде, ако имаш очи и душа за него.

Как се разбират художникът с лабораторния специалист във вас?

Понякога се разбират трудно. Доста често сутрин, първо виждам "един страхотен цвят от урина или една много красива гъба" от гърлен секрет и аз просто съм длъжна да споделя целият този разкош с всичките си приятели, да ги снимам или прехвърля върху "палитра". Но бързо си припомням, че първо трябва да свърша работата си и след това ако ми остане време да нахвърля скица за следващата картина. Това е най-трудният момент, когато ме сърбят ръцете да започна нещо ново.

Кой проговори пръв - артистът или лаборантът?

Лаборантът в мен проговори последните години. През целият ми съзнателен живот винаги е бил художникът. Татуирането, рисуването върху мотори, каски, кожени якета и бактериите. Всяка една от страстите ми се намести и заживя в разбирателство с другите. Допълниха се.

Използвате много интересна техника в картините си - хранителна среда, какво представлява тя?

Най-често, като платно за моите картини използвам Хром агар, заради богатството от цветове, които ми дава. Това е една страхотна среда, която съдържа хромогенни субстрати, които биват разградени от специфични ензими произведени от бактериите. При разграждането се освобождава пигмент, който позволява визуално разграничаване на видовете колонии. Първата най-важна стъпка е да имам винаги готова свежа "палитра". Вместо четка използвам всичко, което ми хрумне - покривно стъкло, Йозе, тампон и понякога техника инкрустация.

Колко време ви отнема процеса по подготовката на цветовете и боите, с които рисувате?

Доста често процесът отнема приблизително две седмици в зависимост от свободното време и търпението ми. В началото претрупвах и преработвах картините, но вече имам техника, с която изграждам обем без да измъчвам агара. Със сигурност годините в Художествената гимназия ми помагат много.

КМЕТЪТ НА КАЗАНЛЪК ПОКАНИ МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ ОТ ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА НА ОФИЦИАЛНА ВЕЧЕРЯ В НАВЕЧЕРИЕТО НА 7 АПРИЛ

В навечерието на 7 април – Световния ден на здравето, кметът на Община Казанлък отправи официална покана към медицинските сестри от детските градини и училищата да бъдат специални гости на тържествено събитие, проведено в Археокомплекс „Долината на тракийските царе“.

Събитието бе организирано в знак на признателност към тяхната всеотдайност, професионализъм и ежедневни грижи за здравето и благополучието на децата.

В рамките на вечерта за гостите бе организирана беседа, както и обиколка на археокомплекса, която им предостави възможност да се запознаят отблизо с богатото историческо наследство на региона.

В своето обръщение към присъстващите кметът заяви:
“Искам да знаете, че сте родени наистина на райско място. Избрахме да сме тук, защото за нас, казанлъчани, това е едно енергийно място. Около нас са всички могили, както и моята любима Оструша. Надявам се тази вечер да се откъснете от натовареното си ежедневие.

Днес искам да ви благодаря за всеотдайната работа и непрестанните грижи, които полагате за най-милото ни- децата.

Не забравяйте, че създавате едно бъдеще, което ще ни наследи. Пожелавам ви през следващата година да ви търсят за повече празници, радости и щастливи преживявания със семействата и близките ви.“

На събитието присъстваха заместник-кметът Сребра Касева, директорът на Археокомплекса Анастасия Атанасова, както и началник на отдел „Образование“ Румяна Сандалова.

Източник: https://kazanlak.com/

ИНИЦИАТИВИ

ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА СВЕТОВНИЯ ДЕН НА ЗДРАВЕТО В ЯМБОЛ

По случай 7 април – Световния ден на здравето, в Ямбол членовете на Регионалната колегия към БАПЗГ отбелязаха празника с инициативи, насочени към повишаване на информираността за ролята на здравните грижи и значението на професионализма в ежедневната работа на медицинските специалисти.

Денят беше повод да се изрази признателност към труда на медицинските сестри, акушерките и всички здравни специалисти, които с отдаденост и грижа допринасят за опазването на здравето на хората в региона.

Световният ден на здравето е символ на съпричастност, професионална солидарност и стремеж към по-добро здравеопазване. За членовете на РК на БАПЗГ в Ямбол той е и повод за равносметка, мотивация и продължаващ ангажимент към пациентите и обществото.

РК на БАПЗГ – Ямбол продължава активно да работи за утвърждаване на професията и подкрепа на своите членове, водени от убеждението, че качествените здравни грижи са в основата на здраво общество.

ИНИЦИАТИВИ

ИНИЦИАТИВИ

РЕГИОНАЛНА СРЕЩА „ОТ ОЦЕНКА КЪМ ДЕЙСТВИЕ“

ЗА УКРЕПВАНЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ПАТРОНАЖНА ГРИЖА В СОФИЯ

Заместник-министърът на здравеопазването проф. Антония Димова откри регионалната среща „От оценка към действие“, посветена на укрепването на системите за патронажна грижа. Сред официалните гости бяха регионалният здравен съветник на УНИЦЕФ за Европа и Централна Азия Габриеле Фонтана, както и представителят на организацията за България Кристина де Бройн.

Събитието се организира от Министерството на здравеопазването и УНИЦЕФ и се провежда в София в периода 28–30 април. То събира представители на институции и експерти от България, Сърбия, Косово, Албания, Северна Македония, Украйна и Черна гора.

Основната цел на срещата е страните да превърнат резултатите от оценката на зрелостта на моделите за патронажна грижа в конкретни реформи, приложими планове и ефективни действия.

„Системите за патронажна грижа не са периферна тема. Те са в основата на това държавата да достига навреме до децата и семействата“, подчерта проф. Димова в своето приветствие. По думите ѝ ранната подкрепа не трябва да се разглежда като разход, а като стратегическа инвестиция с пряко отражение върху здравето и развитието на децата.

Заместник-министърът акцентира и върху необходимостта от по-системен подход и координация между секторите. „Ако продължим да инвестираме основно в лечение, ще продължим да плащаме високата цена на пропуснатата превенция“, допълни тя.

В рамките на срещата участниците обсъждат резултатите от регионалната оценка на зрелостта на системите за патронажна грижа, както и ключови теми като политики и управление, финансиране, данни и информационни системи, работна сила и предоставяне на услуги. Акцент е поставен и върху разработването на конкретни планове за действие и мерки за прилагане на реформите на национално ниво.

В края на срещата всяка делегация ще представи приоритетни области за развитие, конкретни стъпки и реалистична рамка за изпълнение, както и предложения за засилване на регионалното сътрудничество в областта на ранното детско развитие и патронажната грижа.

ПРЕМИЕРА НА ДОКУМЕНТАЛЕН ФИЛМ, ПОСВЕТЕН НА СИЛАТА НА БЪЛГАРКАТА

„Жените през април. Непознатите герои на Априлското въстание“ е документален филм, създаден по повод 150-годишнината от избухването на въстанието.

Лентата насочва вниманието към малко познатата, но изключително значима роля на жените – сред тях са Райна Княгиня, Мина Балиндрекова, както и батачанките Фота Манчова, София Вранкова и Лаза Богданова, чиито подвизи дълго са оставали в сянка.

Филмът отдава заслужено признание на тези жени и възстановява една забравена част от нашата история.

Премиерата ще се състои в Панагюрище на 29 април.

ПРОВЕДЕНО ОБУЧЕНИЕ В ПЛОВДИВ ОТ НАЦИОНАЛНАТА КАМПАНИЯ НА БАПЗГ И БАЕЗ

На 4 април в Пловдив се проведе поредното обучение от националната кампания на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ) и Българската асоциация „Единно здраве“ (БАЕЗ), посветено на превенцията на инфекциите, свързани с медицинското обслужване (ИСМО).

Събитието премина при пълна зала и голям интерес, като в него се включиха над 160 участници. Те се запознаха с холистичния и интердисциплинарен подход в превенцията и контрола на ИСМО и антимикробната резистентност (АМР), както и с принципите за превенция и контрол на индикаторни инфекции, свързани с медицинското обслужване. Бяха представени и резултати от превалентно проучване на ИСМО за периода 2022–2023 г.

Сред лекторите бяха д-р Драгомир Иванов от БАЕЗ, д-р Валентина Цанева от УМБАЛ „Тракия“ и Медицински факултет към Тракийски университет, доц. д-р Ваня Рангелова от Медицински университет – Пловдив, както и Спасена Илиева от БАЕЗ.

Обучението премина при активен професионален интерес и обмен на опит между участниците.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

22 ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ СЕ ВКЛЮЧИХА В ОБУЧЕНИЕ ЗА ХИРУРГИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ В ПЛОВДИВ

В края на миналия месец в Клиниката по детска хирургия към УМБАЛ „Св. Георги“ – Пловдив се проведе обучение на тема „Хирургични инфекции – причини, класификация и лечение“, в което участваха 22 професионалисти по здравни грижи. Курсът бе кредитиран по програмата на БАПЗГ.

Лектор на обучението беше доц. Евгений Мошеков. Той завършва ВМИ – Пловдив през 1984 г.,след което придобива специалностите „Хирургия“ и „Детска хирургия“. През 2011 г. получава академичната длъжност „доцент“. Доц. Мошеков е и републикански консултант по детска хирургия.

БАПЗГ и Българска асоциация „Единно здраве“ (БАЕЗ) организираха поредно обучение в рамките на Националната кампания за превенция на инфекциите, свързани с медицинското обслужване. Събитието се проведе на 4 април от 13:30 ч. в Панаирни палати – Конгресен център, зала „България“ при следната програма:

1. **13:00 ч.** – Регистрация
2. Приветствие и откриване на форума от Т. Цировска, председател на РК на БАПЗГ – Пловдив
3. Лекция: „One Health | Единно здраве – холистичният и интердисциплинарен подход в превенцията и контрола на инфекции и борбата с антимикробната резистентност. Резултати от превалентно проучване на ИСМО (2022–2023). Международно сътрудничество: програмата EU JAMRAI 2“ – д-р Драгомир Иванов, БАЕЗ
4. Лекция: „Klebsiella pneumoniae при пациенти след ЕРХПГ (ендоскопска ретроградна холангиопанкреатография) – защо и как?“ – д-р Валентина Цанева, д.м., болничен епидемиолог и консултант по инфекциозни болести към УМБАЛ „Тракия“, главен асистент в Катедра „Хигиена, епидемиология и инфекциозни болести“ към Тракийски университет – Стара Загора
5. Лекция: „Принципи за превенция и контрол на индикаторни ИСМО“ – доц. д-р Ваня Рангелова, Факултет по обществено здраве, Катедра „Епидемиология и медицина на бедствените ситуации“ към Медицински университет – Пловдив
6. Лекция: „Пропуските при прилагане на мерките за превенция на инфекциите – незначителни подробности или важни детайли (бележки на здравния инспектор)“ – Спасена Илиева, инспектор „Обществено здраве“, БАЕЗ

Курсът е кредитиран от БАПЗГ.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

УЕБИНАР НА PMNCH: „ЖИЗНЕНИ ЛИНИИ В КРИЗА“ – 10 АПРИЛ 2026 Г.

Partnership for Maternal, Newborn & Child Health (PMNCH) организира онлайн уебинар от своята поредица:

„Жизнени линии в криза: Приоритизиране на здравето на жените, децата и юношите в хуманитарни, конфликтни и засегнати от климатични промени условия“

Събитието се проведе на: 10 април 2026 г.
Час: 14:00 – 15:00 ч. (CEST)
Място: онлайн (Zoom платформа)

Уебинарът беше посветен на ключовите предизвикателства пред здравето на жените, децата и юношите в условия на кризи, конфликти и климатични промени, както и на необходимостта от приоритизиране на устойчиви и навременни здравни интервенции.

ДЕТСКИ АУТИЗЪМ

КУРС
ЗА ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

ЛЕКТОР

Проф. д-р Петър Петров,дмн
УМБАЛ"Света Марина"ЕАД,
МУ-Варна

ОРГАНИЗАТОР

Регионална колегия
на БАПЗГ - Варна

ЗА КОНТАКТИ

0884 674 666

e-mail
bapzg_rkvarna@abv.bg

Курсът е кредитиран по
ЕКС на БАПЗГ

СРОК ЗА ЗАПИСВАНЕ

до 02.04.2026г

ДАТА И МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ

3 април 2026г
УМБАЛ „Света Марина"ЕАД
зала „Владимир Иванов"
гр.Варна, бул."Христо Смирненски"№1

РЕГИСТРАЦИЯ

13:00 ч

ОСНОВНИ ТЕМИ

1 част	Етиология, честота, рискови фактори за детски аутизъм.
2 част	Ранни признаци и диагностика на детски аутизъм.
3 част	Сестрински грижи при деца с аутизъм. Работа с родители.
4 част	Казуси и дискусия.

ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „СПЕШНИ СЪСТОЯНИЯ И ПЪРВА ПОМОЩ“ В СЛИВЕН

На 22.04.2026 г. от 14:30 ч. в залата на ДКЦ 2 в Сливен се проведе обучение на тема

„Спешни състояния и първа помощ“.

Лектор на курса бе д-р Георгиев, анестезиолог, който представи основни принципи и практически насоки за оказване на първа помощ при различни спешни състояния.

Обучението премина при активен интерес от страна на участниците и предостави ценни знания и умения, приложими в ежедневната практика.

ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ВРАЦА ПО НАЦИОНАЛНАТА КАМПАНИЯ НА БАПЗГ И БАЕЗ

На 17 април във Враца се проведе обучение в рамките на националната кампания на БАПЗГ и Българската асоциация „Единно здраве“ (БАЕЗ), което премина при изключително голям интерес и пълна зала.

По време на обучението бяха разгледани темите за холистичния и интердисциплинарен подход в превенцията и контрола на инфекциите (ПКИ), както и борбата с антимикробната резистентност (АМР).

Д-р Драгомир Иванов представи резултатите от превалентно проучване на ИСМО за периода 2022–2023 г., а доц. Валери Велев запозна аудиторията с диагностичните предизвикателства и практическите превантивни мерки при инфекции, причинени от бактерията *Clostridioides difficile*. Бисера Якова акцентира върху превенцията на инфекции, свързани с медицинското обслужване. Всички лектори са част от БАЕЗ.

www.onehealth-bg.org
"ONE HEALTH"
BULGARIAN ASSOCIATION
HUMAN HEALTH
ANIMAL HEALTH
FOOD & AGRICULTURE
Website: www.onehealth-bg.org
E-mail: dr.ivanov@onehealth-bg
Contact: +359 888 57 08 40
Sofia, Bulgaria

www.onehealth-bg.org

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ЛЕКТОР

проф. Силвия Борисова, д.оз.н.
заместник-декан на ФОЗ

ОРГАНИЗАТОР

Катедра „Здравни грижи“
Медицински университет - Варна

ЗА КОНТАКТИ

телефон за връзка:
052/677 017
e-mail:
d.grigorova@mu-varna.bg

ЗАПИСВАНЕ

чрез подаване на заявка за участие

срок за подаване на заявка:
до 30 април 2026 г.

място за подаване на заявка:
отдел СДО
МУ - Варна
ул. “Марин Дринов“ № 55

"ПРЕДПАЗНО ОБЛЕКЛО И ПРАВИЛНИ МЕТОДИ ЗА РАБОТА В ЗДРАВНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ. ПРОФИЛАКТИКА И КОНТРОЛ НА ВЪТРЕБОЛНИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ – ПЪРВО НИВО“

КУРС № 221
ЗА ПРОФЕСИОНАЛИСТИ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ

ДАТА И МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ

13 - 14 май 2026 година

Ескулап академия по здравни грижи

Медицински колеж, ет. 2, зала 207

гр. Варна, бул. „Цар Освободител“ №150

ВРЕМЕ НА КУРСА

10:00 – 16:00 ч.

Курсът е кредитиран по ЕКС на БАПЗГ

ПРОФЕСИОНАЛИЗЪМ, ОПИТ И ИНОВАЦИИ: ПРАЗНИК НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ В ХАСКОВСКИЯ РЕГИОН

63 специалисти по здравни грижи взеха участие в обучение на тема „Рани – видове. Декубитус – терапевтични подходи. Роля и място на здравните професионалисти“ с лектор д-р Кристина Гавраилова. Обучението беше богато илюстрирано, като съвременните методи и материали бяха обстойно представени. Акцентът върху ролята на здравните професионалисти беше изключително полезен, а споделените практически случаи допринесоха за още по-голяма приложимост на знанията. Обучението завърши с тест и е акредитирано по ЕКС.

След обучението 75 здравни професионалисти се включиха в тържествения Регионален съвет на БАПЗГ РК Хасково, на който бяха връчени плакети, грамоти и цветя на отличени колеги по повод предстоящите професионални празници – 5 май, Световен ден на акушерката, 12 май – Световен ден на сестринството, както и Световната седмица на медицинските лаборанти (20–26 април).

Номинирани в категория „Иновации“:

- м.с. Лютвие Лютви и м.с. Фейме Мурад от община Стамболово – за разкрита сестринска практика от 2023 г. като форма на иновация в здравните грижи с устойчив резултат.
- В тази категория плакет получи и гл. м.с. Йовка Гиева от МБАЛ „Св. Екатерина“ за личния ѝ принос към развитието на здравните грижи в община Димитровград.

Категория „Силата на опита“ – квота медицински сестри:

- м.с. Атанаска Вълева – МБАЛ Хасково АД, Хирургично отделение
- м.с. Диана Овчарова – МБАЛ Хасково АД, ОАРИЛ
- м.с. Иванка Константинова – МБАЛ Хасково, кабинет по гастроентерология
- м.с. Кунка Кирова – ДКЦ-1 ЕООД Хасково, хирургичен кабинет
- м.с. Мария Кацарова – МБАЛ Свиленград, Вътрешно отделение
- м.с. Тянка Бончева – МБАЛ Хасково, отделение по неврология
- акушерка Господинка Грозева – МБАЛ Хасково, отделение по неонатология

Всички номинирани в тази категория имат над 40 години трудов стаж. Те са емблематични представители на своите отделения – както за пациентите, така и за колегите си, на които и до днес предават своя ценен опит. Те са чест за всяко лечебно заведение.

Квота „Рехабилитатори“:

•ст. рехабилитатор Красимира Цветанова – председател на Консултативния съвет на рехабилитаторите в региона и обединяваща фигура за колегите от това професионално направление.

Квота „Медицински лаборант“:

•Мариета Кирилова – МБАЛ „Св. Екатерина“ ЕООД, отличена по повод Световната седмица на медицинските лаборанти.
По време на тържеството беше връчен и стъклен плакет по случай Деня на родилната помощ – 21 януари, на акушерка Димитринка Петрова Стоева – ярък представител на акушерките в региона с над 50 години трудов стаж в АГО на МБАЛ Хасково. В момента тя продължава да работи в община Минерални бани.

Отличия в категория „Иновации“:

•Грамота получи ст. акушерка Паулина Талева.

Категория „Протегнати ръце“:

•Акушерка Славея Атанасова – най-предпочитана сред пациентките.

Категория „Акушерка на бъдещето“:

•Грамота беше връчена на най-младата акушерка Николета Коруева.

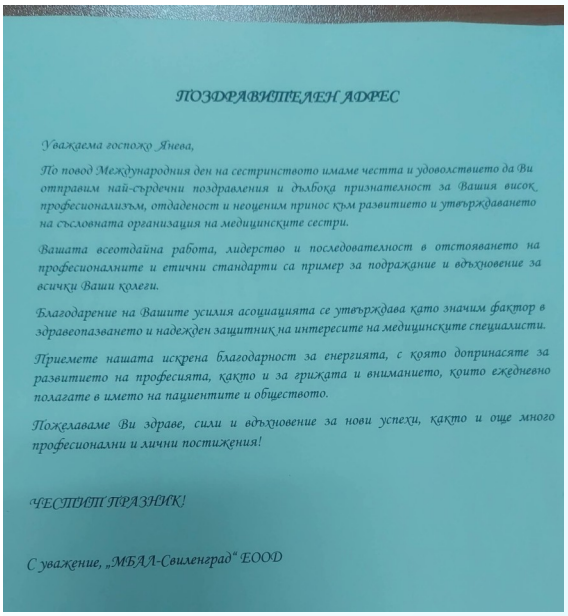
В края на тържеството беше връчен поздравителен адрес и цветя на председателя на колегията Кресемирка Янева в знак на благодарност за усилията ѝ да утвърждава съсловната организация като значим и надежден фактор в региона. Отличието беше поднесено от ръководството на МБАЛ Свиленград.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

Уважаема госпожо Янева,

По повод Международния ден на сестринството имаме честта и удоволствието да Ви отправим най-сърдечни поздравления и дълбока признателност за Вашия висок професионализъм, отдаденост и неоценим принос към развитието и утвърждаването на съсловната организация на медицинските сестри.

Вашата всеотдайна работа, лидерство и последователност в отстояването на професионалните и етични стандарти са пример за подражание и вдъхновение за всички Ваши колеги.

Благодарение на Вашите усилия асоциацията се утвърждава като значим фактор в здравеопазването и надежден защитник на интересите на медицинските специалисти.

Приемете нашата искрена благодарност за енергията, с която допринасяте за развитието на професията, както и за грижата и вниманието, които ежедневно полагате в името на пациентите и обществото.

Пожелаваме Ви здраве, сили и вдъхновение за нови успехи, както и още много професионални и лични постижения!

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК!

С уважение, „МБАЛ-Свиленград" ЕООД

ФОРУМ „СЪВРЕМЕННОСТ В ГРИЖАТА ЗА ПАЦИЕНТА“ СЪБРА СПЕЦИАЛИСТИ В СБР – БАНИТЕ

На 24 и 25 април 2026 г. в Специализираната болница за рехабилитация – филиал с. Баните, област Смолян, се проведе форум на тема „Съвременност в грижата за пациента“. Събитието беше организирано съвместно от РК на БАПЗГ – Стара Загора и РК на БАПЗГ – Смолян, по идея и със съдействието на доц. д-р Силвия Кючукова и СБР – Баните.

Форумът се отличи с участието на хабилитирани преподаватели и утвърдени авторитети в областта на здравните грижи: доц. д-р Силвия Кючукова, проф. д-р Руска Паскалева и гл. ас. Деяна Генчева, дузг. В програмата се включиха още мс Незабравка Асенова от АМСП „РАДЕЯ“ – Стара Загора, Мария Данева от Националния алианс на хора с редки болести, както и представители на водещи компании – Hartmann, Ecology и Enagic.

На събитието присъстваха 53 професионалисти по здравни грижи от двете регионални колегии (43 от РК – Смолян и 10 от РК – Стара Загора).

Форумът беше уважен от директора на СБР – с. Баните г-н Павлин Белчев, кмета на с. Баните, представители на РЗИ – Смолян, лекари от община Баните и областта.

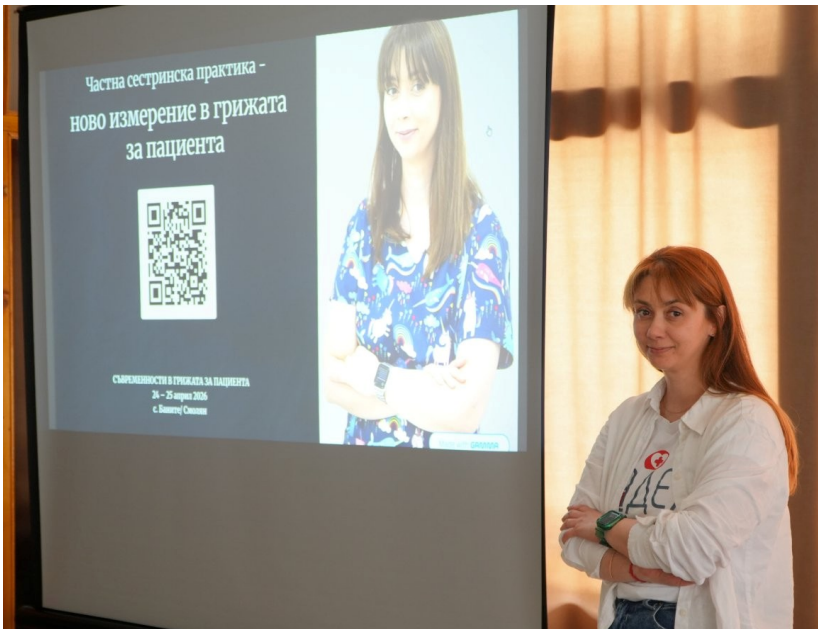
В програмата бяха включени 10 актуални теми с практическа насоченост и 3 презентации с демонстрации от фирмите партньори, разпределени в двата дни.

Проф. д-р Руска Паскалева представи темата „Гръбначните изкривявания – ранна диагностика и превенция на болките в гърба. Съвременни и иновативни подходи за диагностика и рехабилитация“. Тя очерта основните етиологични фактори, влияещи върху формирането на правилна стойка, както и факторите, водещи до различни постурални деформации на гръбначния стълб и гръдния кош. Акцент беше поставен върху ранната диагностика, ролята на скрининговите проучвания в България през последните години и иновативните подходи в комплексното лечение на болките в гърба. Особено внимание беше отделено на дихателната гимнастика като ключов елемент от възстановителния процес, като проф. Паскалева демонстрира различни дихателни упражнения с активно участие на аудиторията.

Темата „Сравнителен анализ на честотата на гръбначните изкривявания при подрастващи за периода 2009–2021 г.“ беше представена от ст. мс Нункова, която подчерта значението на скрининговите проучвания за ранната диагностика.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Гл. ас. Деяна Генчева, дузг, представи поредица от теми, свързани със спешните състояния и алгоритмите за поведение на професионалистите по здравни грижи:

- Кардиопулмонална ресусцитация – нови постановки;
- Спешни състояния при въздействие на фактори на околната среда (изгаряния, измръзвания, удавяния, поражения от електрически ток);
- Неврологични спешни състояния. Инсулт и „златен час“;
- Хипогликемия и хипергликемия – поведение на професионалистите по здравни грижи.

Мс Незабравка Асенова представи темата „Частната сестринска практика – ново измерение в грижата за пациента“. Тя разгледа правната рамка, видовете практики, изискванията и процедурите по регистрация, както и самостоятелните и зависимите дейности на медицинската сестра, поставяйки акцент върху етичните и професионалните стандарти.

Мария Данева от Националния алианс на хора с редки болести разясни какво представляват редките болести и т.нар. „лекарства сираци“, както и ролята на общността и родителите при грижата за деца с редки заболявания. Личните истории, които сподели, силно развълнуваха аудиторията.Представител на фирма Hartmann презентира съвременни подходи в лечението на различни видове рани и продуктите, които се реимбурсират от НЗОК. От Eqology бяха представени Омега-3 и Омега-6 мастните киселини и техните ползи за здравето. Представител на Enagic (Kangen Water) демонстрира свойствата на т.нар. Канген вода чрез практически демонстрации с различни видове вода.Форумът завърши с темата „Новото учене в полза на пациента“, представена от доц. д-р Силвия Кючукова.

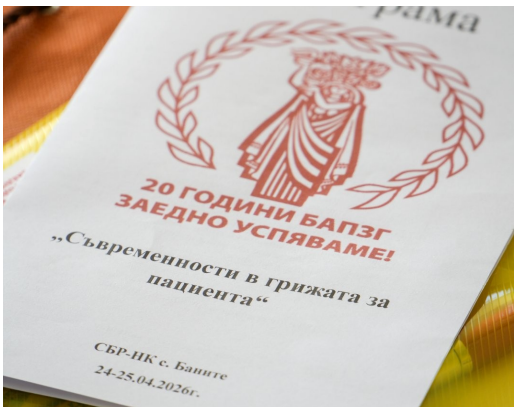
Форумът се откроi като изключително ползотворен, с ценни професионални срещи и обмен на знания. Участниците си тръгнаха вдъхновени, заредени с нови идеи и с желание подобни събития да се превърнат в устойчива традиция.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

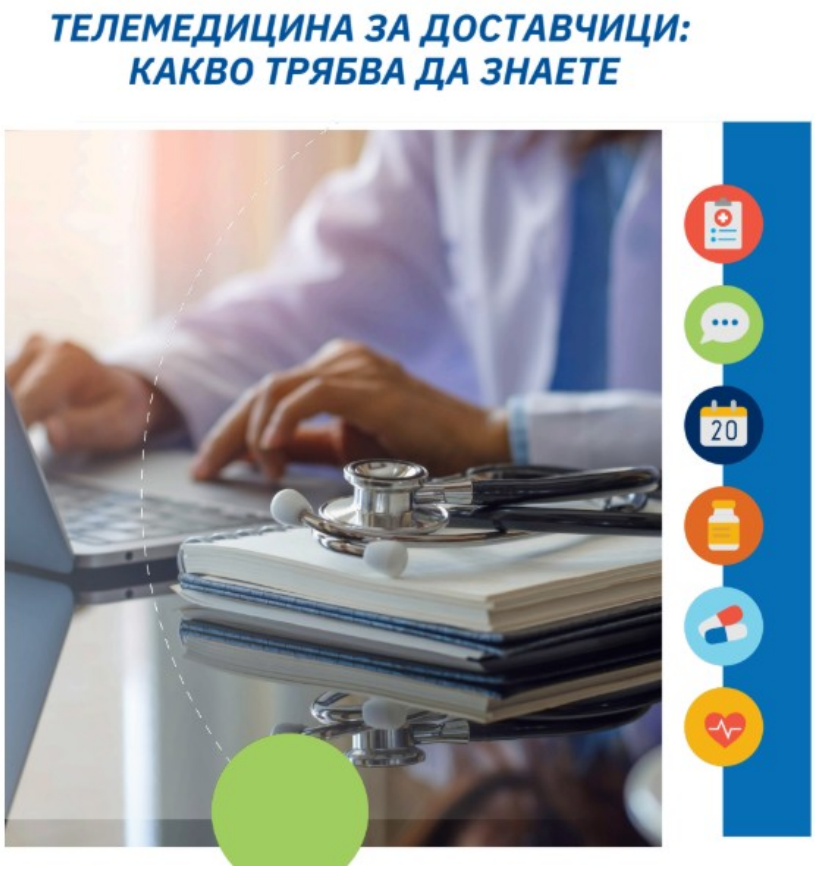
200 УЧАСТНИЦИ СЕ ВКЛЮЧИХА В ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЕ ПО ТЕЛЕМЕДИЦИНА И ТЕЛЕРЕХАБИЛИТАЦИЯ

На **04.04.2026 г.** се проведе онлайн обучение на тема **„Телемедицината и телерехабилитацията в практиката“**, организирано с участието на БАПЗГ. В обучението се включиха **над 200 участници** от различни области на здравните грижи.

Лектор на събитието беше **доц. Полина Михова** от Нов български университет, която представи съвременните подходи за прилагане на телемедицина и телерехабилитация в клиничната практика.

По време на обучението бяха разгледани ключови аспекти на дистанционното предоставяне на здравни услуги, включително организация на работния процес, комуникация с пациентите, документиране и проследяване на резултатите от терапията. Специален акцент беше поставен върху интегрирането на дигиталните технологии в ежедневната медицинска практика и повишаването на достъпността на здравните услуги.

Участниците обсъдиха и предизвикателствата, свързани с прилагането на телемедицината, както и добри практики за ефективна работа в онлайн среда, включително етични стандарти и защита на личните данни на пациентите.

Обучението е част от усилията за модернизиране на здравните грижи и насърчаване на дигиталната трансформация в сектора.

ОБУЧЕНИЕ НА ТЕМА „ОСТРИ ДИАРИИ. РОЛЯ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

РК на БАПЗГ в Плевен организира обучение на тема „Остри диарии. Роля на специалистите по здравни грижи“, в което се включиха 80 специалисти по здравни грижи от региона.

Лектор на обучението беше проф. Дойчинова – началник на Клиниката по инфекциозни болести в УМБАЛ „Проф. Г. Странски“ – Плевен. Тя представи на аудиторията не само полезна и практически насочена информация по темата на презентацията си, но и актуални данни за един от най-сериозните здравни проблеми в страната – зачестилите случаи на морбили.

Курсът беше част от програмата за продължаващо обучение на БАПЗГ и се кредитира по системата на съсловната организация.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ НА АКУШЕРКИТЕ ОТ УСБАЛАГ „СЕЛЕНА“ – ПЛОВДИВ

Акушерките от УСБАЛАГ „Селена“ проведоха продължаващо обучение в Цигов чарк, организирано съвместно с Медицински университет – Пловдив и Асоциация на българските акушерки.

Темата на обучението беше „Акушерска грижа за жената – в помощ през всички възрастови периоди“, като събитието е кредитирано от БАПЗГ по ЕКС.

В рамките на програмата бяха разгледани актуални и значими теми:

- „Патронажна акушерска грижа“ – ак. Петя Запрянова
- „Пренатална подготовка на бременната за раждане“ – ак. Божидара Димитрова
- „Трудният път на двойката при асистирана репродукция“ – студент Лили Теофанова и ак. Светлана Делчева

С особена стойност беше участието на проф. Пехливанов, който представи две ключови теми:

- „Постпартални кръвотечения“
- „Раменна дистокия“

Обучението съчета полезни знания, професионален обмен и вдъхновяваща среда. Участниците останаха изключително

удовлетворени, а студентите – мотивирани и обогатени с нови знания и желание за развитие.

ЗАМЕСТНИК-КМЕТЪТ ИВАН СТОЯНОВ – ГОСТ НА ТЪРЖЕСТВЕНАТА ПРОМОЦИЯ НА ДИПЛОМАНТИТЕ ОТ ФАКУЛТЕТА ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

Заместник-кметът по екология и здравеопазване Иван Стоянов бе гост на тържествената промоция на дипломантите от випуск 2026 на Факултета по обществено здраве при Медицински университет – Пловдив.

Той поздрави ръководството на университета като двигател на модерното здравеопазване и подчерта значимостта на бъдещата професионална реализация на абсолвентите за развитието на здравната система и опазването на общественото здраве.

Общо 177 магистри и бакалаври получиха своите дипломи тази година, като средният успех от обучението и държавните изпити е „много добър“. Дипломанти завършиха в направленията „Обществено здраве и здравен мениджмънт“, „Управление на здравните грижи“, „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“ и „Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение“.

Тържествената церемония премина в празнична атмосфера с участието на преподаватели, близки и гости, които споделиха значимия момент с абсолвентите. Ръководството на университета пожела на младите специалисти успешна професионална реализация и принос към общественото здраве в България.

ПОЛОВИН ВИПУСК ОТЛИЧНИЦИ ИЗПРАЩА ФОЗ КЪМ МУ – ПЛОВДИВ

Половината от дипломантите от Випуск 2026 на Факултета по обществено здраве към МУ – Пловдив завършват с отличен успех, съобщиха от вуза. Тържествената промоция на 184 магистри и бакалаври ще се състои на 23 април от 11 часа в Аула Магна. Средният им успех от следването е 5,39, а от държавните изпити – 5,35 съобщава Zdrave.net.

По специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт“ (завършили в област на ВО „Здравеопазване и спорт) се дипломират 42 студенти със среден успех от следването 5,41 и 4,74 – от държавните изпити. Отличниците са 13. Същата специалност (завършили в област на ВО, различна от „Здравеопазване и спорт“) завършват 38 дипломанти. Техният среден успех от следването е 5,38, а от държавните изпити – 5,55.

Пълни отличници от държавните изпити са магистрите от „Управление на здравни грижи“ (2 семестъра). Успехът от следването на завършващите 21 дипломанти е 5,47. Магистрите от същата специалност, които обаче се обучават 3 семестъра, завършват с успех 5,18 от следването и с 4,86 от държавните изпити.

30 са бакалаврите от специалност „Управление на здравните грижи“, от които 18 са отличници. Средният им успех от държавните изпити е 5,59, а от следването – 5,22.
30 са и дипломантите от специалност „Фармацевтичен бизнес мениджмънт“. Техният среден успех от следването е 5,42, а от държавните изпити – 5,37. Отличниците са 13.

С отличен успех от следването и от държавните изпити се дипломират студентите от специалност „Рехабилитация, уелнес, СПА и балнеолечение“, които се обучават 2 семестъра. 7 от деветимата дипломанти са отличници. Същата специалност, но изучавана в продължение на 4 семестъра, завършват 7 дипломанти. Средният им успех от държавните изпити е 5,00, а от следването – 5,37.

ДАРЕНИЕ ЗА ПЕДИАТРИЯТА НА УМБАЛ „КАНЕВ“ НАПРАВИХА СТУДЕНТИ

За втора поредна година студенти от специалностите „Акушерка“ и „Медицинска сестра“ заедно със своите преподаватели от катедра „Здравни грижи“, Факултет „Обществено здраве и здравни грижи“ към Русенски университет „Ангел Кънчев“, доказват, че грижата не започва с дипломата, а е вътре в човека, казват от УМБАЛ „Канев“.

Инициативата „Доброто е заразно“ отново обедини млади хора с големи сърца. Със събраните 420 евро те избраха да подкрепят Отделението по педиатрия към Университетска болница „Канев“, като дариха олекотени завивки, детски столчета за хранене и педиатрични апарати за измерване на кръвно налягане – неща, които ще донесат повече спокойствие и грижа за малките пациенти. Миналата година тяхната подкрепа беше насочена към новородените в Отделението по неонатология. Днес те продължават тази линия на съпричастност, но с още повече увереност и отдаденост, отбелязват от болницата.

„Доброто наистина е заразно. Днес Вие дарявате подкрепа и давате пример за грижа и съпричастност, които са в основата на професията, към която сте се насочили“, сподели началникът на отделението доц. д-р Ева Цонкова, дм.
„Това не е просто дарение. Това е отношение. Това е избор. Да бъдеш до другия, още преди да си започнал професионалния си път.
Благодарим ви, че показвате как изглежда истинската грижа“, обръщат се от лечебното заведение към дарителите.

ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ И БЪЛГАРСКИ УЧЕНИ ЩЕ ПРЕДСТАВЯТ ЛЕКЦИИ ОТ ОБЛАСТТА НА МОЛЕКУЛЯРНАТА БИОЛОГИЯ

Преди броени месеци България бе приета за пълноправен член на Европейската организация по молекулярна биология (European Molecular Biology Organization). По този повод на 22 април, петък, Институтът по молекулярна биология към БАН ще бъде домакин на семинар, в който ще вземат участие водещи европейски и български учени в тази област, съобщиха от академията.
Проф. Фиона Уат, председател на EMBO, ще представи лекция, посветена на епидермалните стволови клетки.
Проф. Дани Недялкова от Медицинския университет във Виена ще изнесе лекция „Протеинова биогенеза при еукариотите“.

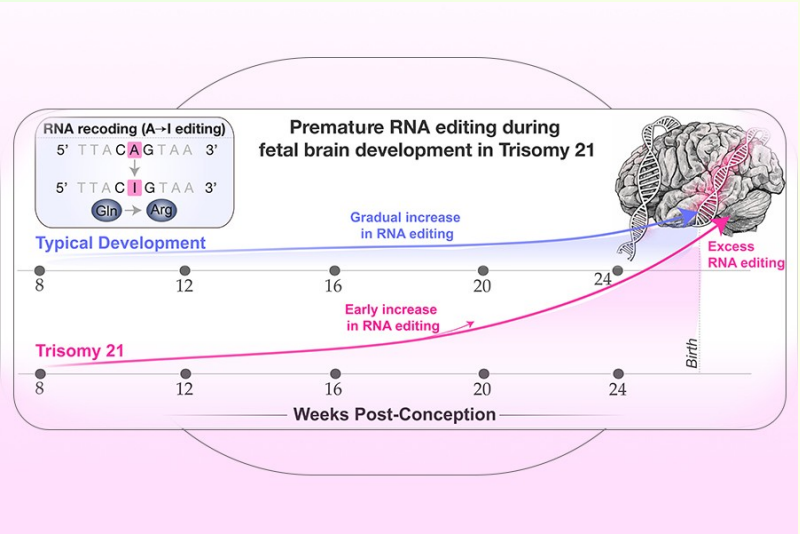
Д-р Румен Стаматов от ИМБ ще се спре на въпроса за проследяването на човешки хромозоми, а доц. Радослав Александров от същия институт ще разгледа темата за молекулярните механизми на Parp1 инхибиторите.

Още едно събитие в БАН ще привлече вниманието на млади лекари и изследователи – на 17 април, петък, Институтът по невробиология организира Ден на отворените врати.
Посетителите ще имат възможността да разгледат научната инфраструктура на института, да се запознаят отблизо с работата в отделните научни направления и да наблюдават интересни практически демонстрации свързани с изследователската дейност в тях, посочват от института.

УЧЕНИ ОТ САЩ И БЪЛГАРИЯ С ОТКРИТИЕ ЗА РАЗЛИЧНОТО РАЗВИТИЕ НА МОЗЪКА ПРИ СИНДРОМ НА ДАУН

Съвместно научно изследване на учени от Медицински факултет „Икан“ в Mount Sinai, Институт за изследване на мозъка „Либер“, Университет на Аризона, САЩ и Медицински университет – София идентифицира нов биологичен процес, който може да помогне да се обясни как мозъкът се развива различно при хора със синдром на Даун. Това съобщиха от МУ – София и от Zdrave.net. Заключенията, публикувани тази седмица в престижното научно сп. Nature Communications, показват, че излишъкът от ензим за редактиране на РНК, наречен ADARB1 (известен също като ADAR2), причинява твърде ранна и твърде значима промяна на РНК-съобщенията в развиващите се мозъчни клетки на хора със синдром на Даун, като по този начин влияе върху начина, по който мозъчните клетки комуникират и по който се формират невронните мрежи. Синдромът на Даун, известен още като тризомия 21, се появява, когато човек има допълнително копие на хромозома 21. Въпреки че отдавна е известно, че тази генетична разлика влияе върху развитието, остава неясно как тя променя ранното формиране на мозъка. „Тези открития ни помагат да разберем как допълнителното копие на хромозома 21 променя мозъка от най-ранните етапи на развитие“, казва водещият автор Майкъл С. Брийн, доктор, доцент по генетика, геномни науки и психиатрия в Mount Sinai. „Това е вълнуващо, защото започваме да разкриваме как този генетичен дисбаланс води до промени в мозъка, свързвайки допълнителната хромозома с повишени нива на ключов ензим за редактиране на РНК и последващо ускорено редактиране на РНК във важни невронни гени.

Редактирането на РНК е естествен процес, който е силно активен в ранното развитие и фино настройва начина, по който функционират протеините в невроните. Установихме, че редактирането на РНК се случва по-рано и по-обширно при тризомия 21 и тази ранна промяна може да повлияе на начина, по който се формират връзките между невроните от самото начало.“

Изследване на развиващия се мозък

Изследователският екип анализира фетална мозъчна тъкан, събрана между 13 и 22 седмици след зачеването, важен период за ранното развитие на мозъка. Проектът е сътрудничество между Медицински университет – София и Институт „Либер“ за развитие на мозъка, и е одобрен от етичните комисии на двете научни организации. В изследването се включват тъкани от 20 индивида с тризомия 21 и 27 индивида без това състояние, събирани в продължение на години в биобанката на **Център по молекулна медицина**. Проучването се фокусира върху два мозъчни региона, важни за ученето и паметта: префронталния кортекс и хипокампуса. Използвайки РНК-секвениране от ново поколение, екипът изследва генната активност и редактирането РНК в целия набор от РНК транскрипти във всяка мозъчна проба.

Открива се широко разпространено нарушаване на генната експресия по средата на бременността при тризомия 21 на плода. Един от гените с най-често повишена експресия от хромозома 21 е ADARB1, който кодира ензим редактиращ РНК. Повишените нива на ADARB1 са свързани с по-високи нива на редактиране на РНК в целия мозък. Важно наблюдение на екипа е прекомерното редактиране в GRIA2, GRIA3, GRIK2 и GABRA3, ключови гени за глутамат и GABA рецептори, които помагат за регулирането на начина, по който невроните изпращат и получават сигнали. Това редактиране води до прекодиране на РНК – процес, при който промяна на един нуклеотид променя аминокиселинната последователност на получения протеин, директно модифицирайки неговата функция. Предполага се, че тези преждевременни молекулярни промени ще променят баланса между възбуждащата и инхибиторната сигнализация в момент, когато става активно образуване на връзките между невроните и изграждане на невронните мрежи.

Потвърждаване на откритията

За да затвърдят своите открития, изследователите извършват комбиниран анализ на девет независими набора от данни за човешка тризомия 21. Комбинираният анализ показва същия модел: по-високи нива на ADARB1 и повишено редактиране на РНК, свързани с допълнително копие на хромозома 21, в множество независими набори от човешки данни.

Нов начин за разбиране на развитието на мозъка при синдром на Даун

Проучването идентифицира ADARB1-индуцираната дисрегулация на редактирането на РНК като фундаментално молекулярно следствие от утрояването на хромозома 21 при синдром на Даун. Тяхното откритие, че излишъкът от ADARB1 води до преждевременно и прекомерно прекодиране на РНК по време на критични периоди от развитието на мозъка на плода, директно свързва дисбаланса на генната доза с променената невронна сигнализация. „Тези открития предефинират невропатологията на синдрома на Даун, като включват нарушена посттранскрипционна регулация и установяват редактирането на РНК като измерим биомаркер за ранно развитие на невронните мрежи и обещаващ път за терапевтична интервенция“, казва съавторът Джоузеф Д. Буксбаум, доктор, професор по психиатрия, неврология и генетика в Mount Sinai. Проф. Радка Кънева, дб, ръководител на ЦММ към Медицински университет - София и ковoдещ изследовател от българска страна, споделя: „Това проучване беше възможно само благодарение на съвместната дейност между няколко институции, всички фокусирани върху разбирането как допълнителното копие на хромозома 21 влияе върху развиващия се мозък. Това постижение демонстрира нуждата и значението на високото качество на биобанките в съвременните медико-биологични изследвания, към което се стреми и българския хъб за биобанкиране, BBMR.bg, част от европейската инфраструктура за биобанкиране BBMRI-ERIC. “ Според проф. Виолета Димитрова, ръководител на клиничния екип от СБАЛАГ “Майчин дом“, „прецизната и всеотдайна работа над 10 години, и синхронът между клиничния и генетичния екип от Център по молекулна медицина, отговорен за биобанкирането на получените биологични материали, позволяват създаването на тази изключително ценна извадка, довела до всички значими открития.“ Според изследователите, тези открития отварят вратата към нови начини за измерване на ранното развитие на мозъка и които биха могли да насочат към прецизни лечения, целящи подобряване на неврологичните показатели при синдрома на Даун.

ДА „ОТГЛЕДАШ“ ОРГАН ВЪРХУ ЧИП

Докторът по медицински науки Джо Дейвис Велчев подари своя дисертационен труд на Община Балчик. (clinica.bg) През 2012 г. той е приет в Биологическия факултет на Софийския университет "Св. Климент Охридски", след което продължава да следва в Белгия, където прави и докторантура. Джо е от село Царичино, възпитаник е на СУ "Христо Ботев" в Балчик. Автор е на множество научни публикации в престижни медицински и научни издания. Неотдавна направи пробив със своята научно-изследователска работа, за която разказва пред clinica.bg, както и за бъдещите сиплановe в научната дейност и какво е да си докторант в България и в Белгия. - Джо, защо дарихте (символично) дисертацията си на общината в Балчик? - За мен това беше най-малкото, което можех да направя, за да покажа благодарността си към община Балчик и г-н Николай Ангелов за подкрепата, която получих, когато бях ученик и бях тепърва изправен пред предизвикателството да поема по академичния път. - На каква тема е докторската Ви дисертация? - Темата на дисертацията ми беше генетичното унаследяване на редки заболявания засягащи сърдечносъдовата система. В частност изследвах как потенциални генетични модификации повлияват на проявата на синдрома на Луйс-Дийтс (причинител на аортни аневризми). В допълнение разработвах и модел на заболяването в лабораторни условия, като репрограмирах стволови клетки от пациенти изследвайки ги в детайли. За тази цел изолирах бели кръвни клетки от пациентите когато им се взема рутинна кръвна проба. Тези клетки могат да се репоргамират, тоест от диференцирани клетки те да бъдат върнати в състояние на плурипотентни стволови клетки чрез експресия на три основни транскрипционни фактора. По този начин тези "индуцирани" стволови клетки наподобяват нашите собствени стволови клетки, които притежаваме в тялото си. Уникалната функция на тези клетки е, че те могат да се развият във всяка различна клетка от нашето тяло (плурипотентност). Тези индуцирани стволови клетки в лабораторни условия ги диференцирах до клетки, които изграждат човешката аорта, главно гладкомускулни съдови клетки. Така изучавах тези клетки от пациентите без да се налага да вземам биопсия от тяхната аорта или кръвоносни съдове, което е често невъзможно. Тази технология позволява изучаването на човешки клетки и тъкани, които са често недостъпни за учените и има потенцияла да замени нуждата от използването на лабораторни животни в бъдеще. - Защо избрахте точно тази тема? - Винаги съм бил запленен от човешката генетика и как малки промени в генетичния ни код (ДНК) могат да имат огромни последствия върху нашия живот. Разгадаването на този код е част от моята работа и призвание. Още повече, как този код бива адаптиран, за да се диференцира всяка клетка в нашето тяло е все още в голяма част неясно и е от голям интерес за научната среда. - Какво Ви отведе в университета в Антверпен? - Тук дойдох по програма ЕРАЗЪМ. Това е програма за обмен на студенти от университети в Европейския съюз. Препоръчвам на всеки студент да прегледа какви възможности има по тази програма. Тя разгърна мирогледа ми и ме срещна с хора и култури, за които не съм си представял. - Бихте ли обяснили какво представлява генът SMAD3? - Това е ген, който кодира транскрипционен фактор (протеин), който е от ключово значение за формирането на съединителната тъкан в нашето тяло. - С какви заболявания SMAD3 е свързан? - Основно е свързан със синдрома на Луйс-Дийтс. Пациентите, страдащи от този синдром развиват заболяване на съединителните тъкани, засягащи цялото тяло. Най-животозастрашаващата проява е прогресивното уголемяване на аортата (аневризма) и отслабването на съдовата стена. Това може да доведе то дисекция на аортата или руптура, което често води до фатален край. Това е рядко заболяване. Среща се при 1 на около 20 000 раждания.

- Какво е лечението в момента? - В момента няма превантивно лечение. Медикаменти, които намаляват кръвното налягане като бета-блокери, помагат да се забави уголемяването на аортата, но не го спират напълно. Когато се достигне до критичен размер на аортата, налага се хирургическа намеса и подсилването на аортната стена със стент.

- Какво Ви отведе в университета в Антверпен?
- Тук дойдох по програма ЕРАЗЪМ. Това е програма за обмен на студенти от университети в Европейския съюз. Препоръчвам на всеки студент да прегледа какви възможности има по тази програма. Тя разгърна мирогледа ми и ме срещна с хора и култури, за които не съм си представял. - Бихте ли обяснили какво представлява генът SMAD3? - Това е ген, който кодира транскрипционен фактор (протеин), който е от ключово значение за формирането на съединителната тъкан в нашето тяло. - С какви заболявания SMAD3 е свързан? - Основно е свързан със синдрома на Луйс-Дийтс. Пациентите, страдащи от този синдром развиват заболяване на съединителните тъкани, засягащи цялото тяло. Най-животозастрашаващата проява е прогресивното уголемяване на аортата (аневризма) и отслабването на съдовата стена. Това може да доведе то дисекция на аортата или руптура, което често води до фатален край. Това е рядко заболяване. Среща се при 1 на около 20 000 раждания.
Какво е лечението в момента? - В момента няма превантивно лечение. Медикаменти, които намаляват кръвното налягане като бета-блокери, помагат да се забави уголемяването на аортата, но не го спират напълно. Когато се достигне до критичен размер на аортата, налага се хирургическа намеса и подсилването на аортната стена със стент. - С какво резултатите от проучванията Ви до този момент биха подобрили лечението (а може би диагностиката) на хората с тези заболявания? - Научната ми работа допринесе към разбирането на генетиката на ЛДС. Основно важността на различни фактори като пол, възраст и генетични мутации към проявата на заболяването. С това разбиране медицинските доктори могат по-лесно да решат как да помогнат на пациентите си като имат предвид всички тези фактори. Моята работа е да помогна да преминем към по-прецизна медицина, която е в унисон с нуждите на всеки индивидуален пациент. - Какво предстои да изследвате в тази област? В каква посока ще се развива научната Ви кариера? - Развивам се в областта на човешката генетика и медицина. Основната ми работа и насока включва разработката на нови лабораторни модели на заболявания. Сега работя по нова технология "Орган на чип", която позволява изучаването на цял човешки орган в миниатурен размер. - Какъв е пътят на докторанта в университета в Антверпен? Какви са предизвикателствата? - Пътят е труден и осеян с неуспехи. Когато правиш изследвания, които никой друг не е правил неизбежно се изправяш пред неуспех. Да се изправяш всеки следващ път и да продължаваш, изисква много сила и устременост, това е най-трудната част от това да си докторант не само тук в Белгия, но и у нас, в България. Разбира се. когато правиш наука на високо ниво, това се случва по-често. - Навярно поддържате връзка с бивши състуденти от България. Какво е да си докторант в България и в Белгия? - В Белгия като докторант си приет и възнаграден както подобава за научен изследовател. Докторантската работа се цени и се възнаграждава по-високо от средната работна заплата. Това позволява на докторантите да са напълно отдадени на работата си и да я вършат пълноценно. За жалост, в България докторантите се приемат за студенти и получават стипендия, която е около минималната заплата. Това кара много от докторантите да работят втора работа и да не могат да се съсредоточат върху научноизследователска дейност пълноценно. Така прогресът на науката в България се забавя и се губят много брилиянтни млади хора или към други сектори, или както при мен, търсещи научна реализация далеч от дома. Въпреки това, имам доста познати в България, които успяха да се развият в тази насока и винаги се възхищавам на тяхната отдаденост. - Има ли нещо важно, което искахте да кажете, а аз не Ви попитах? - Искам да кажа на младите хора в България да следват мечтите си и ако наистина искат нещо, те ще го постигнат. С работа и постоянство всичко е възможно! Това сторих самият аз, въпреки всички трудности.
Неуспехът не е крайна точка, а част от пътя!

СЛУЧАИ С РЕДКИ ЗА СТРАНАТА БАКТЕРИИ ПРЕДСТАВЯТ СПЕЦИАЛИСТИ ОТ УМБАЛ БУРГАС

Няколко случая с открити редки бактерии ще представят на научен форум микробиолозите от УМБАЛ Бургас, съобщават от там.

В последните години тук откриват причинители на заболявания, които са екзотика за нашата страна. Когато се знае точният причинител, се прилага точният антибиотик – без излишни медикаменти и без ненужно натоварване за пациента. По този начин се ограничава и рискът от развитие на антибиотична резистентност – мисия на началника на лабораторията д-р Калина Цанкова.

През лятото на 2024 г. в лечебното заведение бе изолирана изключително рядката вибрио вулнификус – наричана още „бактерия човекоядец“. Това е водна бактерия, която може да доведе до сепсис и бърза смърт, ако влезе в кръвния път чрез отворена рана. В България до този момент нямаше данни за човек, оцелял след такава инфекция. След изолиране на причинителя, повече от 10 операции и близо месец в болницата, лекарите успяха да спасят пациента. Това бе 61-годишна жена, дошла на почивка на юг от Бургас и влязла в морето с отворена рана. Бактерията бе установена с точност от д-р Калина Цанкова, която я разпознава веднага, макар да я е виждала само три пъти в своята практика. (Zdrave.net.)

Само преди месец в болницата бе открита и друга рядка бактерия – от рода „легионела“. Установена е при микробиологично изследване на проба от пациент с белодробна инфекция. Тя също е водна – развива се в застояла вода – може да се срещне в системи за топла вода, душове, климатични и охлаждащи инсталации. При вдишване на фини водни капчици, съдържащи бактерията, тя може да предизвика тежка форма на пневмония, известна като „болест на легионерите“. Не се предава от човек на човек, но може да протече много тежко.

Бактерията е установена чрез бърз диагностичен тест в УМБАЛ Бургас, след което пробата е изпратена за потвърждение в референтна лаборатория към Национален център по заразни и паразитни болести. Потвърждаването на конкретния причинител дава възможност на медицинските екипи да разполагат с прецизна информация и да подберат най-подходящия терапевтичен подход. Това е особено важно, тъй като част от обичайно използваните антибиотици не действат при инфекции с легионела.

„Съвременната медицина разчита на точната диагноза. Когато установим конкретния причинител, можем да изберем най-ефективната терапия и да избегнем ненужно лечение. Това е в интерес както на пациента, така и на обществото“, коментира д-р Калина Цанкова, началник на Микробиологична лаборатория в УМБАЛ Бургас. Тя споделя, че за цялата си близо 30-годишна практика е изолирала бактерията само два пъти.

Екипът на микробиологичната лаборатория планира научни съобщения, в които ще бъдат представени лабораторните резултати, диагностичният процес и значението на ранната микробиологична диагностика при подобни инфекции. Своевременното откриване и правилното диагностициране на редки причинители на инфекции са ключови за оптимално лечение, безопасност на пациентите и намаляване на риска от антибиотична резистентност.

ПРЕДСТОИ XVI КОНФЕРЕНЦИЯ „НАУКА И МЛАДОСТ“ В МУ – ПЛОВДИВ

160 научни разработки под формата на устни доклади и постерни презентации ще бъдат представени на 16-ото издание на ежегодната конференция „Наука и младост“, която ще се проведе на 17 и 18 април в Медицински университет – Пловдив. Повече от 200 студенти, докторанти и млади изследователи от областите на медицината, денталната медицина, фармацията и общественото здраве ще направят своя научен дебют и ще представят първите си резултати, информират от вуза. Двигател и организатор на традиционното академично събитие е Младежко научно дружество „Асклепий“ (Zdrave.net).

В залите ще си дадат среща представители на медицинските университети в Пловдив, София, Варна и Плевен, Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ и Висшето училище по телекомуникации и пощи. Чуждестранното участие е на млади учени от University of Pavia (Италия), Pavol Jozef Šafárik University (Словакия), University of Veterinary Medicine and Pharmacy in Košice (Словакия), Istanbul University Cerrahpasa (Турция) и University of Sarajevo (Босна и Херцеговина). Двудневната програма е организирана в паралелни научни сесии, разпределени в различните аудитории на университета. Сесиите се провеждат на български и на английски език. Всички резюмета също са подготвени в двуезичен формат.

Кулминация в програмата са двете пленарни лекции, които обещават да бъдат не само източник на знания, но и на вдъхновение. Д-р Неделя Щонова ще остави своя уникален почерк в дискусиите за мотивацията и човешкото лице на медицината.

Доц. маг.-фарм. Станислава Иванова ще представи дълбочината на съвременната фармация в контекста на спорта, споделяйки ценен опит от своята изследователска практика.

Събитието е отворено за всички желаещи да се докоснат до изследователския дух на младите учени.

НАЙ-ДОБРАТА ЗАЩИТА ЗА БЕБЕТАТА ОТ RSV Е ПОСТАВЯНЕТО НА ВАКСИНА НА БЪДЕЩАТА МАЙКА

„RSV е респираторен вирус, познат е, но говорим малко за него, предвид факта, че той е типичен за определен сезон – есенно-зимния период. Малко говорим за него и защото той може да причини леки като протичане оплаквания – хрема, фарингит, зачервяване на гърлото, гърлобол; леки грипоподобни оплаквания.

Той обаче има и друго лице, доста по-страшно, и то се появява, когато се срещне с рисковите групи. Те са възрастово обусловени и причината да бъде така всъщност е по-нестабилният, отслабналият или все още неоформеният имунен отговор. Т.е. чувствителните групи са кърмачетата до 6-месечна възраст и възрастните над 60 години, които имат хронични заболявания“. Това коментира пред Радио София имуноложката и алерголожка д-р Диана Христова.

Тя отбеляза, че от RSV могат да боледуват и здрави хора с нормална имунна система, но при тях инфекцията протича много по-леко.
„Тежките форми на инфекцията са свързани с нужда от хоспитализация, има усложнения като бронхиолити и пневмонии“, допълни специалистката.
По думите ѝ най-важната профилактична мярка е хигиената – миене на ръцете, дезинфекция, носене на маска.

ЗАПОЧВА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА НА НОИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
Официална интернет страница

0700 14 802
02 902 0506

За НОИ | Физически лица | Осигурители | Самоосигуряващи се лица | Органи на медицинската експертиза | Разработчици на софтуер

От днес, 1 април, започва изпълнението на програмата за профилактика и рехабилитация на НОИ за 2026 г., като са подписани договорите с 23 юридически лица за общо 52 заведения, изпълнители на програмата. Това съобщават от Националния статистически институт, откъдето се позова и Zdrave.net. Програмата за едно лице е с продължителност 10 дни, като цената на нощувките и частичната помощ за храна в размер на 5,62 евро за всеки ден от престоя се поемат от средствата на държавното обществено осигуряване (ДОО).

Всяко лице, за сметка на бюджета на ДОО, има право да ползва само за едно заболяване до четири основни диагностични и терапевтични процедури дневно. Заболяването трябва да е диагностично уточнено и лекуващият лекар да е установил необходимост от провеждане на рехабилитация към периода на ползване на паричната помощ. Право на парична помощ за профилактика и рехабилитация имат осигурените лица за общо заболяване, майчинство и/или трудова злополука и професионална болест. За тях трябва да са внесени или дължими осигурителни вноски за шест последователни календарни месеца, предхождащи месеца, през който се провежда рехабилитацията. Право на паричната помощ имат и лицата, които получават лична пенсия за инвалидност. Условието за тях е да не са навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, срокът на инвалидността в експертното им решение да не е изтекъл и лекуващият лекар да е установил необходимост от провеждане на рехабилитация към периода на ползване на паричната помощ.

ТРЕНИРОВКА ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ ПРОВЕДОХА УМБАЛ „СВ. ГЕОРГИ“ И АВИОБАЗА КРУМОВО

На 1 април 2026 г. УМБАЛ „Свети Георги“ - Пловдив и 24-та авиационна база - Крумово успешно проведоха съвместна тренировка, насочена към усъвършенстване на координацията между медицинските екипи и военните структури при действие в извънредни ситуации, съобщиха от лечебното заведение. Занятието беше фокусирано върху отработване на бърза и ефективна реакция при инциденти с пострадали, изискващи спешна въздушна евакуация. В рамките на тренировката се осъществи реалистичен сценарий, включващ оказване на спешна медицинска помощ на пилот, катапултирал се от самолет, в района на летище „Чешнегирово“. Проведе се транспортиране на пострадалия с военен вертолет „Кугър“, последвано от неговото своевременно приемане в Спешното отделение на УМБАЛ „Свети Георги“.

Съществен елемент от учението беше ефективното взаимодействие с Областна дирекция на МВР – Пловдив и Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, като бе потвърдена добрата координация между институциите при реакция в кризисни ситуации. Освен оперативните действия на терен, се извърши и цялостна оценка на оперативната готовност и капацитета на най-голямото лечебно заведение в Централна и Южна България за прием на пациенти в изключително кратки срокове. Анализът показа, че всички звена – от дежурните екипи до специализирания медицински транспорт – функционират в синхрон, осигурявайки необходимата бързина, ефективност и безопасност. С провеждането на съвместното учение УМБАЛ „Свети Георги“ затвърди своята ангажираност към поддържането на висока степен на готовност за реакция при извънредни ситуации и предоставянето на качествена медицинска помощ при всякакви обстоятелства.

ЛЕКУВАТ ХЕРНИЯ ПО НОВ МЕТОД В УМБАЛ КАСПЕЛА

Лечението на херниите навлиза в нов етап – операции без разрези на мускулите, с минимална болка и възстановяване само за дни. Съвременната техника, позната като ReTEP, вече се прилага и в Университетска болница Каспела в Пловдив, където специалистите отчитат значително по-добри резултати за пациентите. Херниите на коремната стена засягат милиони хора и често водят до дискомфорт, ограничена активност и риск от усложнения. В миналото лечението им е било свързано с тежки операции, големи разрези и възстановяване, което продължава седмици. Днес обаче медицината предлага алтернатива. „Развитието на хирургията ни позволи да преминем от големи и травматични операции към техники, които щадят тъканите и съкращават възстановяването.

ReTEP е следващата стъпка – работи се изцяло извън коремната кухина, без да се разрязват мускули и без риск за вътрешните органи“, обяснява д-р Николай Джалов, хирург от Университетска болница Каспела. По думите му методът съчетава предимствата на класическата и лапароскопската хирургия, но елиминира основните им недостатъци. Мрежата, която укрепва коремната стена, се поставя в най-защитената зона, без контакт с червата, което намалява риска от усложнения в дългосрочен план. Най-голямото предимство обаче остава за пациентите – бързото възстановяване и липсата на чувство за болка.

РОБОТИЗИРАНА ХИРУРГИЯ В УРОЛОГИЯТА ВЕЧЕ ПРИЛАГАТ В УМБАЛ ПЛОВДИВ

Апаратът „Томай“, който е последно поколение за извършване на роботизирана хирургия, вече работи пълноценно в Урологична клиника на УМБАЛ – Пловдив и с него вече се извършват операции. Това съобщи нейният началник проф. Димитър Шишков, а след това бе съобщено и в Zdrave.net. Той добави, че вече е започнало записването на пациенти за провеждането на иновативната интервенция. „Разполагаме с 55 легла, а пациентите ни в момента са 67. Налага се част от тях да ги настаняваме в други отделения. Това затруднява малко работата, тъй като болните чакат по 2-3 дни преди да бъдат оперирани. Роботът „Томай“ е китайски, не отстъпва на американската платформа „Да Винчи“ и е с някои по-добри параметри от нея. Съставът на нашата клиника завърши успешно обучението си в болница „Аджъбадем“ в Истанбул и получи най-високата степен на сертификати за работа с тази техника.

Разполагаме с три екипа, които могат да работят пълноценно с робота. С него се извършва минимално инвазивна хирургия“, добави още проф. Шишков. Той каза още, че пловдивските медици са останали доволни от обучението си в Турция, както и колегите им от тях. „Извършихме няколко операции без да ги съобщаваме, защото искахме първо да натрупаме опит и тогава да ги разкрием на нашите симпозиуми, медицински срещи и конгреси. На 100% сме усвоили супермодерната техника, пловдивчани, а и пациенти от цялата страна могат да разчитат на една минимално инвазивна роботизирана хирургия в урологията. В този аспект най-много операции се извършват на рака на простатата. Разликата с отворените класически операции е огромна както в постоперативния период, така и в смъртността. При роботизираната хирургия смъртността е от 0,5 до 1% в целия свят. Операцията е много по прецизна“, каза още проф. Шишков.

ЗАПОЧВА ПРОЛЕТНАТА КРЪВОДАРИТЕЛСКА КАМПАНИЯ „ЗАПАЛИ СВЕЩИЧКА – ПОДАРИ ЖИВОТ!“

На 5 април 2026 г., в деня на християнския празник Цветница, стартира пролетната кампания за безвъзмездно и доброволно кръводаряване „Запали свещичка – Подари живот!“. Инициативата продължи и през Светлата седмица след Възкресение Христово, съобщават от Българския Червен кръст (БЧК). Кампанията бе организира от Националния център по трансфузионна хематология (НЦТХ), Министерството на здравеопазването и Българския Червен кръст с подкрепата на Българската православна църква и се провежда вече близо 20 години.

На Цветница в София бяха разкрити временни пунктове за кръводаряване в близост до храм „Свети Седмочисленици“ (VI ОУ „Граф Игнатиев“, ул. „6 септември“ № 16В) и храм „Покров Богородичен“ (в енорийския център на църквата), които работиха от 9:00 до 13:00 ч.

Доброволците на Столичната организация на БЧК и мобилните екипи на НЦТХ бяха на място, за да съдействат на всички желаещи да дарят кръв. В Плевен кампанията се проведе на Цветница – 5 април, от 9:00 до 15:00 ч. в сградата към храм „Света Параскева“.

Кампанията продължи и на 16 април в Богословския факултет и храм „Света Неделя“, както и на 19 април в храм „Рождество Христово“ в ж.к. Младост. Кръводаряването е акт на съпричастност и солидарност, който спасява човешки живот. В празничните дни нуждата от кръв и кръвни продукти остава постоянна, а всеки дарител може да помогне на пациенти в нужда.

ЧЕТИРИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ВЕЧЕ СА С МОДЕРНИ ОНКОЛОГИИ, ШЕСТ СА В ПРОЦЕС

14 договора са сключени по проекта за Модернизиране на системата за диагностика и лечение на онкологични заболявания в страната за доставка, монтаж и инсталация на апаратура. В процес на изпълнение са осем договора за линейни ускорители, един - на система за хеликално лъчелечение, един - на циклотронен комплекс с радиохимична лаборатория и един за Хибридна ПЕТ-КТ система.

Това съобщава служебният министър на здравеопазването доц. Михаил Околийски в отговор на въпрос на народния представител от ПП-ДБ доц. Васил Пандов, а след това се съобщава и в Zdrave.net. Изпълнени са два договора за доставка, монтаж и инсталация на линейни ускорители - в КОЦ „Враца"" и КОЦ „Стара Загора"", един договор за доставка, монтаж и инсталация на дигитална мамографска система за нуждите на СБАЛО „Хасково"" и един договор за доставка, монтаж и инсталация на автоматичен радиоизотопен гама-брояч за нуждите на СБАЛХЗ.

УСБАЛО „ПРОФ. ИВАН ЧЕРНОЗЕМСКИ“ ЩЕ Е ОНКОЛОГИЧНИЯТ ЦЕНТЪР ЗА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКАТА МРЕЖА EUNETCCC

МЗ определи УСБАЛО „Проф. Иван Черноземски“ да бъде сертифициран в рамките на проект EUnetCCC JA, финансиран по Програма EU4Health, като Комплексен онкологичен център (CCC) за България, става ясно от писмо на министъра на здравеопазването доц. Михаил Околийски до директора на лечебното заведение доц. Димитър Димитров. Проектът EUnetCCC е част от Европейският план за борба с рака, чиято основна цел е да засили превенцията и откриването на рака, както и да насърчи научните изследвания и иновациите, за да подобри качеството на пътуването на пациентите. Борбата с неравенствата в достъпа до грижи също е основен въпрос в този план. Проектът има амбицията да структурира съгласувана европейска мрежа от всеобхватни онкологични центрове (ВКЦ).

Целта е да се създадат около 100 ВКЦ до 2028 г., като се използва съществуващата инфраструктура и националният капацитет, като същевременно се вземат предвид спецификите на всяка страна. За да се случи това е необходимо да се структурира мрежа от поне 100 КОЦ в 31 държави до края на проекта, включително сертифицирането на поне 50 нови центъра освен вече сертифицираните през 2024г. Тези цели осигуряват споделена референтна рамка за националните процеси на определяне, като същевременно позволяват гъвкавост за адаптиране към специфичния за всяка държава контекст. Мрежата EUnetCCC има за цел да подобри качеството на грижите за онкологичните заболявания на европейско ниво чрез укрепване на териториалното покритие (осигуряване на равен достъп до грижи във всички региони, включително в недостатъчно обслужваните райони), хармонизиране на съществуващата инфраструктура (модернизиране и стандартизиране на болници, изследователски съоръжения и диагностични инструменти за намаляване на неравенствата) и насърчаване на по-добра координация между здравните и изследователските институции.

СЪБРАХА НАД 83 КГ ПЛАСТМАСОВИ КАПАЧКИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ДЕТСКИТЕ ОТДЕЛЕНИЯ НА МБАЛ – ПАЗАРДЖИК

Голямото метално сърце в двора на МБАЛ – Пазарджик беше изпразнено броени дни преди Великден, съобщават от болницата. През последните месеци в него са събрани 83,280 кг пластмасови капачки. Благотворителната кампания „Помагаме заедно“ се провежда вече четвърта година. Тя стартира по инициатива на учениците от Спортното училище, които дариха металното сърце на лечебното заведение и поставиха началото на една добра кауза.

Партньор в инициативата е рециклиращата компания ПМБ Индъстрис. Средствата от предадените капачки се използват за подпомагане на детските отделения в МБАЛ – Пазарджик. Пластмасовите капачки от бутилки за вода, безалкохолни и други напитки са може да бъдат рециклирани и използвани повторно, вместо да замърсяват природата. Металното сърце вече очаква своите нови дарители, които да станат част от кампанията „Помагаме заедно“.

СЪЗДАВАТ НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ДОСТЪП ДО НАЛОКСОН

Министерството на здравеопазването започва работа по създаването на Национална програма за осигуряване на достъп до Налоксон като животоспасяващ лекарствен продукт в системата на здравеопазването и извън нея, съобщиха от ведомството, а след това е отразено и в Zdrave.net. На последното заседание на Националния съвет по наркотични вещества беше взето решение за създаване на работна група, която да изготви предложения за устойчив механизъм за осигуряване на антидота.

Целта е медикаментът да бъде наличен там, където времето спасява живот – в центровете за спешна медицинска помощ, както и при екипите на първа линия, включително в структурите на МВР, Агенция „Митници“, местата за лишаване от свобода и други служби, които работят в среда с повишен риск. Работната група трябва да предложи конкретни решения за осигуряване, разпределение и използване на медикамента, така че да се гарантира бърз и ефективен достъп при спешни ситуации.

Създаването на Национална програма е следващ етап към изграждане на дългосрочна политика, която да не разчита единствено на дарения, а да осигури предвидимост и устойчивост в доставките. Това е важна стъпка за намаляване на смъртността при употреба на опиоиди и за защита на живота и здравето на хората в риск.

ОТКРИХА ИЗЦЯЛО ОБНОВЕНОТО НЕВРОЛОГИЧНО ОТДЕЛЕНИЕ НА МБАЛ "Д-Р АТАНАС ДАФОВСКИ" В КЪРДЖАЛИ

В МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ – Кърджали бе открито изцяло обновено Неврологично отделение. Лентата прерязаха изпълнителният директор на болницата проф. д-р Тодор Черкезов, областният управител Здравко Тодоров и заместник-кметът на Община Кърджали Веселина Тихомирова. В приветствието си към гостите и медицинските специалисти изпълнителният директор проф. д-р Тодор Черкезов поздрави присъстващите с празника и се спря на значимостта на проекта за реновиране на тази важна болнична структура. „*Направената инвестиция в ремонт, обзавеждане и нова апаратура за отделението е изцяло от собствени средства и възлиза на 204 197 евро.*

Тя е насочена към нашите пациенти с идеята да им предоставим по-добри условия и удобства при пребиваването им в отделението и да осигурим качествено протичане на лечебно-диагностичния процес с добро мониториране според съвременните изисквания и стандарти. Същевременно инвестицията подобрява в значителна степен условията за работа на персонала, като гарантира безопасност, улеснения и удобства в професионалната среда, които дават възможност за по-голяма прецизност и бързина на медицинските дейности. Надяваме се, че удовлетвореността и на пациентите, и на персонала ще бъде значително по-висока“, каза той.

ПЪРВИЯТ СТРОУК ЦЕНТЪР ВЕЧЕ РАБОТИ В УМБАЛ „СВ. АННА“ - СОФИЯ

Първият строук център вече работи в УМБАЛ „Св. Анна“ – София. На откриването присъстваха служебният министър на здравеопазването доц. Михаил Околийски и зам.-министърът д-р Петър Грибнев, директорът на лечебното заведение д-р Славчо Близнаков, доц. Росен Калпачки, началник Клиника по нервни болести, и ръководителят на Отделението по ендоваскуларна неврохирургия д-р Нурфет Алиоски. „Това е първият от 17-те центъра за борба с инсултите, които, когато започнат да работят комплексно, ще подобрят в много голяма степен мозъчното здраве и общественото здраве на българските граждани. Тези центрове, които в голямата си степен вече са изградени, ще позволят една координирана, навременна грижа, ще се спазва стандартът на златния час и ще се прилагат най съвременните интервенции в тази сфера.

Целият процес ще бъде дигитализиран и ще влиза и в НЗИС, за да бъде следено състоянието на хората и по отношение на тяхното възстановяване и рехабилитация“, каза пред журналисти доц. Околийски. Той допълни, че инвестицията се изпълнява по Плана за възстановяване и устойчивост и е на обща стойност 110 млн. евро. Министърът съобщи, че днес е присъствал на целия път на пациента през системата – и в залата, в която се извършва първичният триаж, и при първичните интервенции. „В момента имаше над 15 човека едновременно, които бяха обслужвани.

Направи ми впечатление много добрата практика, приложена в болницата, за ангажиране на колеги психолози и психотерапевти, които да работят с пациентите и семействата им, но и с медиците, защото те живеят и работят в много голям стрес, който често води до професионално прегаряне и демотивация. По този начин се гарантира както качеството на медицинската грижа, така и това медиците да не емигрират в чужбина и да не губим млади колеги и ценни кадри“, каза министър Околийски.

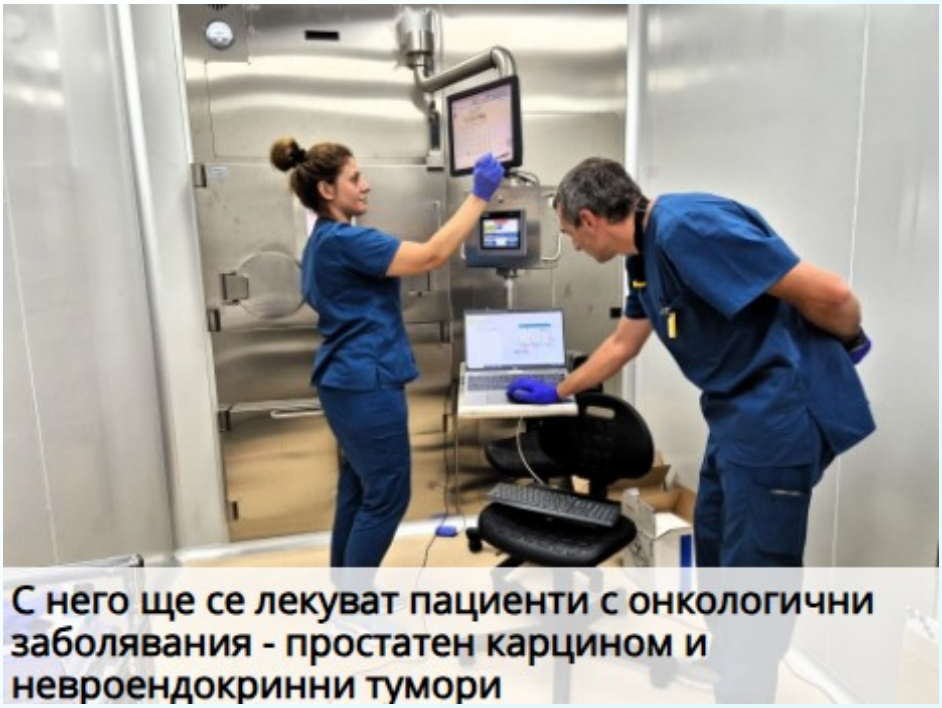
ФИНАЛИЗИРАНА Е НАРЕДБАТА ЗА ТЕЛЕМЕДИЦИНА

Министерството на здравеопазването финализира първата цялостна Наредба за медицинската помощ от разстояние. Тя е насочена към въвеждането на иновативни и сигурни дигитални решения в здравеопазването в България, като се създава модерна регулаторна рамка, съобщават от там. Нормативният акт е разработен във връзка с промените в Закона за лечебните заведения и има за цел да въведе ясни правила за диагностика, лечение, профилактика и проследяване на пациенти чрез телемедицински услуги. Медицинска помощ от разстояние ще извършват лечебни заведения и медицински специалисти при спазване на всички утвърдени стандарти и правила за добра медицинска практика. Телемедицината ще се прилага само в случаите, когато може да бъде гарантирано същото ниво на качество и безопасност на медицинската помощ, каквото се осигурява и при присъствена здравна грижа. Наредбата ясно дефинира и медицинските дейности, които не могат да бъдат извършвани дистанционно, като например раждане, установяване на смърт и други интервенции, изискващи задължителен физически контакт.

Особен акцент е поставен върху защитата на личните данни, сигурността на здравната информация и проследимостта на медицинските дейности. Всички извършени телемедицински услуги ще се документират в електронното здравно досие на пациента чрез Националната здравноинформационна система. Това гарантира прозрачност, непрекъснатост на грижата и по-добра координация между медицинските специалисти, посочват от МЗ. При подготовката на нормативния акт са взети предвид препоръките на широк кръг заинтересовани страни – медицински специалисти, лечебни заведения, професионални организации, пациентски структури и представители на иновативния сектор.

Проведеното обществено обсъждане позволи текстовете да бъдат прецизирани така, че да осигурят както висока степен на защита на пациентите, така и реална приложимост на телемедицината в ежедневната медицинска практика, отбелязват от ведомството. Предстои обнародване на документа в „Държавен вестник“, което ще бъде важна стъпка към модернизация на здравната система и към по-пълна интеграция с европейските политики за дигитално здраве. Наредбата създава условия за по-достъпно, навременно и модерно здравно обслужване, като дава възможност повече пациенти да получат качествена медицинска помощ независимо от мястото, на което се намират, казват още от МЗ.

АЛЕКСАНДРОВСКА С ПЪРВА ДОЗА ЛУТЕЦИЙ

Първата доза на радиофармацевтика Лутециев хлорид (177Lu-PSMA) бе синтезиран днес в "Александровска" пише clinica.bg. Това е част от процеса по стартиране на новата терапия за пациенти с простатен карцином и невроендокринни тумори, за който болницата се готви през последните пет години. Лутецият се прилага в клиничната практика за лечение на пациенти с онкологични заболявания (простатен карцином и невроендокринни тумори), при които конвенционалните терапевтични схеми (хормонална терапия и химиотерапия) са изчерпали своите възможности. Освен терапевтичен, той има и обезболяващ ефект.

Лечението с радиофармацевтика е част от гайдлайните на европейските и световни онкологични дружества едва от последните две години. Лутеций действа върху костната система, меките тъкани и лимфните възли, а това води до повишена преживяемост и за разлика от приложението на втора линия химиотерапия - няма страничните ефекти. С новото лечение се дава шанс за лечение на хора със злокачествени заболявания на простатната жлеза и/или с ендокринни тумори, при които стандартната терапия не е подействала.

С въвеждането на терапията с Лутеций в Александровска болница се дава възможност на българските пациенти да се лекуват у нас, а не в чужбина. За една апликация се изискват между 4 и 6 дози на стойност около 9000 € на доза. У нас обаче лекарството ще се покрива от МЗ, а услугата ще се заплаща от НЗОК. Очаква се това да стане от май тази година. Дотогава в УМБАЛ „Александровска" услугата ще се заплащапо официалната тарифа на болницата в размер на 1500 €. След процедурата, пациентът остава под 24–часово наблюдение в Клиниката по нуклеарна медицина.

УТВЪРЖДАВАТ КОНЦЕПТУАЛНАТА РАМКА ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ В УЧИЛИЩАТА

Министерството на здравеопазването и Министерството на образованието и науката предприемат съвместни действия за утвърждаване на Концептуална рамка за дейностите по промоция, превенция и профилактика в училищното образование, съобщават от МЗ. Документът поставя основата за системно въвеждане на здравното образование в различните етапи на обучение – от начален до гимназиален. Основен акцент е поставен върху изграждането на знания и умения за здравословен начин на живот сред учениците. Рамката обхваща важни теми като лична хигиена, хранене, физическа активност, психично здраве, превенция на зависимости, сексуално и репродуктивно здраве, както и оказване на първа помощ.

Предвидено е съдържанието да бъде съобразено с възрастта на учениците и да се надгражда последователно във всеки образователен етап. Проектът е разработен от междуведомствена работна група с участието на експерти от Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на младежта и спорта и Националния център по обществено здраве и анализи. Концептуалната рамка беше публикувана за обществено обсъждане, като в процеса бяха получени становища от професионални, пациентски и граждански организации. Част от предложенията са отразени с цел доразвиване на съдържанието.

НАД 90 ОРГАНИЗАЦИИ РАБОТЯТ ЗАЕДНО ЗА НАЦИОНАЛНИЯ ХЪБ НА МИСИЯТА СРЕЩУ РАКА В БЪЛГАРИЯ

Над 90 организации от всички сектори на обществения живот, науката, бизнеса и местната власт ще работят заедно с институциите за изграждането и устойчивата дейност на Български национален хъб на Мисията срещу рака (БНХМР). Инициира се създаването на работна група в МОН, която да координира усилията в този процес. Това съобщиха от Съвместната онкологична национална мрежа (СОНМ), след като хъбът бе учреден през март в партньорство с инициативата ECHoS - общоевропейска платформа, обединяваща над 60 водещи организации от 30+ държави в областта на здравеопазването, науката, иновациите и гражданското участие.

Документът е подписан от над 90 организации до момента. Целта е да започне устойчиво транссекторно партньорство между ключовите заинтересовани страни – държавни институции, общини, академични и професионални среди, граждански организации и бизнес, в синхрон с Европейската Мисия срещу рака и стратегиите на Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“ и Генерална дирекция „Здравеопазване и безопасност на храните“. Чрез НХМРБ това партньорство ще бъде структурирано като национална платформа за прилагане на научнообосновани политики в онкологията с фокус върху ранна превенция, образование, научни изследвания, дигитализация и социална справедливост.

Подписаният меморандум е първата фаза на сътрудничество, като целта е да консолидира и координира усилията на публичните институции, здравния сектор, научно-изследователската и образователната общност, иновационната и индустриалната екосистема, гражданското общество и пациентските организации чрез структуриран модел на взаимодействие, насочен към изграждането и устойчивото функциониране на НХМР в България, се казва в предложението на СОНМ за създаване на работна група в МОН.

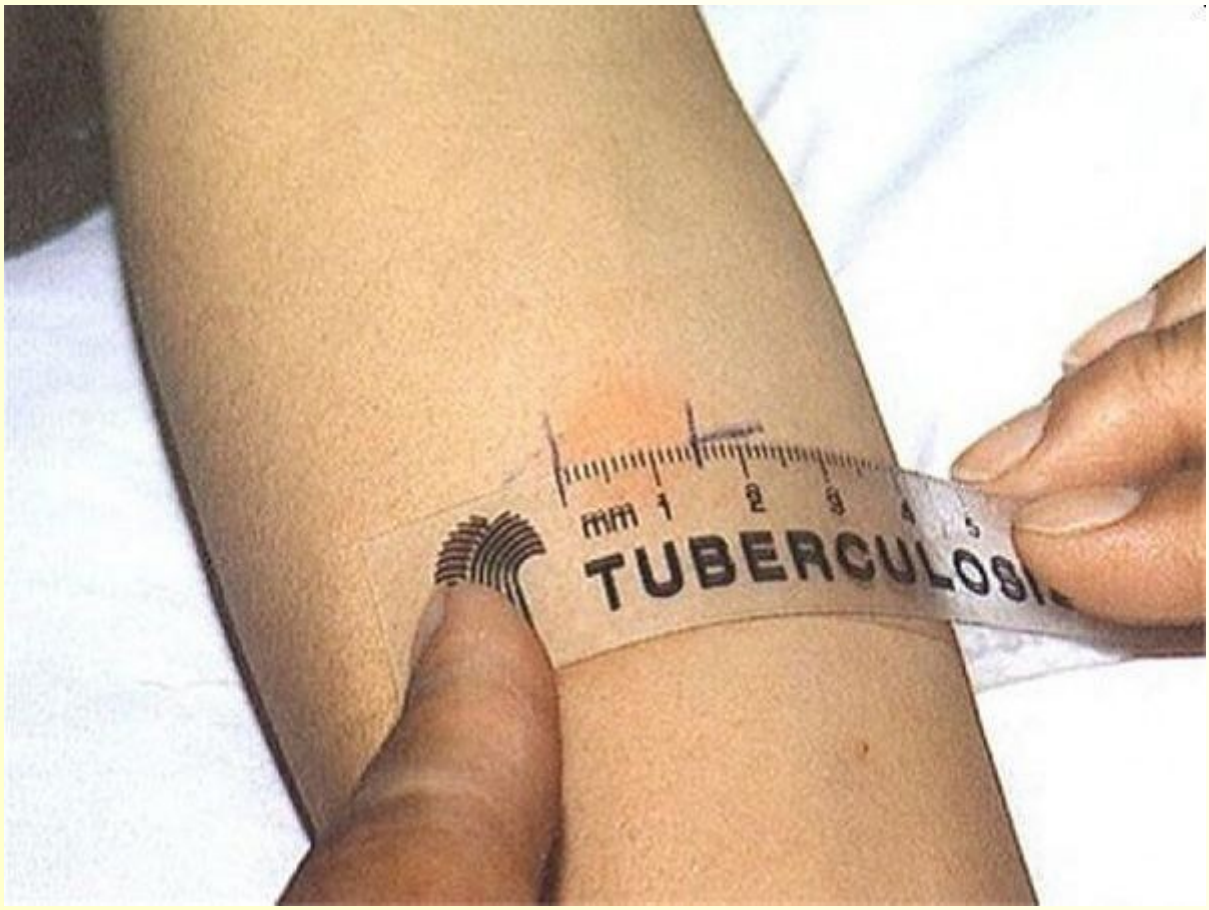

ПРАВИТЕЛСТВОТО ПРИЕ НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ТУБЕРКУЛОЗА

Министерският съвет прие Национална програма за превенция на туберкулоза в Република България 2026-2030 г.

Целта на Програмата е да осигури предоставяне на услуги за ранна диагностика на туберкулоза, скрининг сред рисковите групи и други лица, които са уязвими или в уязвими ситуации, лечение на всички лица с туберкулоза, включително с резистентна и латентна туберкулоза, превенция на заболяването, както и провеждане на информационни кампании.

Националната програма е продължение на основните дейности, които до момента са били реализирани в четири последователни програмни периода: 2007-2011 г., 2012-2015 г., 2017-2020 г. и 2021-2025 г. Основният фокус на програмите е намаляване на заболелите и на починалите от туберкулоза, което е в съответствие с Целите за устойчиво развитие на ООН, Стратегията на СЗО за край на туберкулозата до 2035 г., плана за действие на Европейския регион на СЗО за намаляване на туберкулозата до 2030 г., както и националните здравни приоритети, заложени в Националната здравна стратегия 2030.

РАБОТНА ГРУПА РЕШАВА С КОИ МЕТАБОЛИТНИ БОЛЕСТИ ДА РАЗШИРИ НЕОНАТАЛНИЯ СКРИНИНГ

Работна група в МЗ ще анализира метаболитни заболявания, за да реши кои от тях могат да бъдат включени към неонаталния скрининг, съобщиха от МЗ. В нея са включени водещи медицински експерти, национални консултанти и представители на администрацията. Тяхната задача е да изготвят конкретни предложения за разширяване на скрининга чрез анализ за над 30 метаболитни болести, т.нар. вродени грешки на обмяната. Те представляват група наследствени заболявания, при които поради генетичен дефект липсва или не функционира нормално определен ензим.

В резултат организмът не може правилно да разгражда или да използва основни хранителни вещества. Неонаталният скрининг представлява изследване на всички новородени, което се извършва чрез вземане на няколко капки кръв от петата на бебето обикновено между 48-ия и 96-рия час след раждането. Кръвта се нанася върху специална филтърна бланка и се изследва в специализирани лаборатории с високочувствителни методи. Скринингът не поставя окончателна диагноза, а идентифицира децата с повишен риск, при които се провеждат допълнителни потвърдителни изследвания.

КИНЕЗИТЕРАПИЯТА – ТЕМА НА СЛЕДВАЩИЯ ОНЛАЙН ДИСКУСИОНЕН ФОРУМ НА МУ – ВАРНА

Новата обучителна сесия по инициативата на МУ – Варна за онлайн дискусионни форуми по клинични специалности ще се проведе на 9 април 2026 г. (четвъртък) от 17:30 до 19:00 ч. Темата е „Кинезитерапията като част от мултидисциплинарния подход в лечението на пациента“. Лектор ще бъде проф. Гергана Ненова, д.н., ръководител на Катедра „Кинезитерапия“, МУ – Варна. Онлайн дискусионните форуми имат за цел да изградят електронна платформа за обмен на знания, клиничен опит и добри практики между преподаватели и лекари от МУ – Варна, неговите филиали и базовите лечебни заведения.

Сесиите се провеждат ежеседмично онлайн и включват лекция и дискусия на реални клинични случаи. Инициативата акцентира върху водещите клинични дисциплини и цели да подпомогне професионалното развитие, да насърчи единните стандарти в обучението и да обедини специалистите в обща професионална и образователна мрежа.

БЕЗПЛАТЕН СКРИНИНГ ЗА ОЧНИ БОЛЕСТИ ЗА ПРЕПОДАВАТЕЛИ И СТУДЕНТИ НА МУ – ВАРНА

По инициатива на Катедрата по очни болести и зрителни науки към Факултета по медицина и на Катедрата по оптометрия и професионални болести към Факултета по обществено здравеопазване на МУ – Варна, в периода 15.04 – 30.04 се проведе апаратно скринингово изследване за ранно откриване на диабетна ретинопатия, макулна дегенерация, свързана с възрастта, и глаукома.

Това са трите основни социалнозначими очни заболявания, водещи до трайни зрителни увреждания. Според специалистите ранното им откриване и започване на адекватно лечение са изключително важни за запазване на нормалното зрение.
Изследванията са предназначени за преподаватели, служители, студенти, близки на служители на МУ – Варна.

Изследването се осъществи с дигитална камера iCare DRSplus, част от iCare Screening Solution, която използва изкуствен интелект за автоматизиран анализ на изображения на очното дъно, позволява висококачествена диагностика без разширяване на зениците и ефективен скрининг дори при пациенти с намалена прозрачност на очните среди.

БЛАГОТВОРИТЕЛЕН БАЗАР „ОТ ДЕТЕ – ЗА ДЕТЕ“ ПОДПОМАГА НЕОНАТОЛОГИЯТА НА МБАЛ – ПАЗАРДЖИК

Великденският благотворителен базар „От дете – за дете“, организиран от ДГ „Веселка“ и кметството в село Ивайло, успя да събере сумата от 2095.22 евро. Много хора с големи сърца подкрепиха благородната кауза, чиято цел беше набиране на средства за най-малките пациенти в Неонатологично отделение на МБАЛ – Пазарджик, информират от там. Началникът на отделението д-р Здравка Пиронова получи дарението от директорката на детското заведение Мария Петрова.

„Вашият благороден жест е много важен за нас. Вие учите тези деца и млади хора да даряват и да дават от себе си, което е най-ценното. Сърдечно благодарим за дарението, което правите“, заяви д-р Пиронова, след като прие дарените средства.
„Ние учим децата от ДГ „Веселка“ да бъдат добри, възпитаваме ги в доброторчество. Това не е първото дарение, което правим за Неонатологично отделение, и се радваме, че имаме възможност да помогнем отново. Силно се надяваме с тази инициатива да подкрепим малките герои, които се лекуват тук. Благодарение на родителите и тяхното старание успяхме да съберем сумата от 2095.22 евро. Благодарим и на кмета на село Ивайло Цвятко Луджев за подкрепата и съдействието при организирането на базара, който се превърна в истински празник за селото“, отбеляза Мария Петрова.
Цвятко Луджев сподели, че каузата е близка до сърцето му, тъй като преди 15 години неговата дъщеря Ема се ражда недоносена и прекарва 30 дни в кувьоз в Неонатологично отделение. Младото момиче също подкрепи благотворителната инициатива и се включи в провеждането на базара и връчването на дарението.
Д-р Пиронова запозна дарителите и с историята на бебе Станислав, което остава за лечение в отделението в продължение на 77 дни пишат от Zdrave.net.
От болницата благодарят на възпитателите в детската градина, че възпитават децата в съпричастност, доброта и желание да помагат на други деца.

„Нека доброто, което правите, се връща при вас и ви носи удовлетворение и надежда. Най-ценният урок е този по доброта. Благодарим, че го давате на децата – чрез личен пример“, казват още от

БАЛКАНСКИ КОНГРЕС ПО РАДИОЛОГИЯ ПРЕЗ ОКТОМВРИ ВЪВ ВАРНА

От 8 до 10 октомври 2026 г. в хотел „Интернационал“, Златни пясъци, гр. Варна, ще се проведат съвместно XXI Балкански конгрес по радиология и XXI Конгрес на Българската асоциация по радиология под председателството на проф. Георги Хаджидеков от столичната УМБАЛ „Лозенец“.

Мащабната образователна програма на форума събира над 85 международни и над 50 български лектори – утвърдени изследователи и експерти в областта на образната диагностика и свързаните специалности. В рамките на конгреса се провежда и курс по сърдечна образна диагностика с преподаватели на European School of Radiology (ESOR) - образователна структура на European Society of Radiology (ESR).

Научната програма обхваща широк спектър от актуални теми, иновации и предизвикателства за съвременната образна диагностика.

Сред акцентите в програмата са:

- Изкуственият интелект в образната диагностика, представен от председателя на Секцията по изкуствен интелект към Radiological Society of North America (RSNA)
- Подходите в образната диагностика и здравеопазването в Япония, представени от лектори от Japanese College of Radiology (JCR)

Лидерството и менторството в образната диагностика, представени от доайени на европейската радиология.

Специализирани сесии дават възможност за изява на докторанти, специализанти и студенти по медицина. Резюметата на лекциите и приетите съобщения ще бъдат публикувани в списание „Рентгенология и Радиология“. Това съобщава Zdrave.net.

Паралелно с научната програма се предвиждат сателитни симпозиуми и техническа изложба на производители на апаратура и консумативи за образна диагностика.

Събитието цели и да насърчи сътрудничеството и професионалния обмен между специалисти и млади лекари работещи в областта на образната диагностика от Балканския регион.

ОГНИЩЕ НА АНТРАКС В ОБЛАСТ СИЛИСТРА

Огнище на антракс е установено в силистренското село Черногор, във ферма за биволи. Това съобщиха от Българската агенция за безопасност на храните (БАБХ). В нея се отглеждат 28 животни, като 9 заразени вече са умрели. Проверката на агенцията е установила, че инфекцията е от началото на месеца, но стопанинът дълго време са я криели и не са съобщавали за нея дори на ветеринарните лекари, с които имат договор. Те са се опитвали сами да лекуват биволите.

Започва ваксинацията на останалите живи 28 от тях. Собственикът е произвеждал от месни консерви, създърма и пастърма, както и е продавал месо на два незаконни магазина. Продуктите в тях са иззети и унищожени, а във фермата и около нея е направена тотална дезинфекция. Районът е отцепен за селскостопански животни, уточниха още от БАБХ. Същевременно, Регионалната здравна инспекция също предприе мерки, тъй като зоонозана атракс се предава лесно от животно на човек при пряк контакт. Към момента няма данни за инфектирани хора. Оттам обаче издирват за изследвания работниците във фермата.

МС ПРИЕ ПРОМЕНИ В ЗДРАВНИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ, СВЪРЗАНИ С ВЪВЕЖДАНЕТО НА ЕВРОТО

Министерският съвет прие промяна на Тарифата за таксите, които се събират по Закона за лечебните заведения и Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки, Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ, приета с Постановление № 119 на Министерския съвет от 2006 г., както и в Постановление № 193 на Министерския съвет от 2012 г. за определяне размера на сумите, заплащани от здравноосигурените лица за посещение при лекар, лекар по дентална медицина и за болнично лечение и реда за заплащане на сумите по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване.

С промените нормативните актове се привеждат в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България и са в изпълнение на Националния план за въвеждане на еврото в Република България. Те са приведени в съответствие при спазване на принципа на защита на потребителите, принципа на информираност, принципа на ефективност и икономичност, принципа на прозрачност и принципа на приемственост и автоматично превалутиране на суми от левове в евро.

Целта е съществуващите цени в левове да бъдат преизчислени в евро за постигането на яснота за потребителите на услугите при въвеждането на еврото като официална парична единица. При превалутирането са спазени всички изисквания на Закона за въвеждане на еврото в Република България, уточняват от МС.

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ СЕ ПРОВАЛЯ В ПЪРВИЧНАТА ДИАГНОСТИКА ПРИ НАД 80% ОТ СЛУЧАИТЕ

Изкуственият интелект се проваля в първичната диагностика при над 80% от случаите, показва проучване. Това съобщава Euronews, цитиран от специализираното издание Healthcaremagazine.bg. Оказва се, че системите с изкуствен интелект се справят добре при поставяне на окончателна диагноза, когато разполагат с пълна информация, но срещат сериозни затруднения в началните етапи на диагностичния процес, когато данните са ограничени, показва ново изследване.

„Тези системи са много добри в това да назоват финална диагноза, когато информацията е пълна, но изпитват затруднения в началото на случая, когато наличните данни са оскъдни“, посочва един от изследователите. Анализът показва, че всички изследвани AI системи не успяват да предложат адекватна диференциална диагноза в над 80% от случаите. Това е ключов етап в медицинската практика, при който лекарите разглеждат различни възможни заболявания въз основа на симптомите. При поставяне на окончателна диагноза резултатите са значително по-добри – успеваемостта варира между около 60% и над 90% в зависимост от конкретната система. Повечето от тези решения показват по-висока точност, когато към текстовата информация се добавят лабораторни резултати и образни изследвания. Сред най-добре представящите се системи са група, включваща Grok 4, GPT-5, GPT-4.5, Claude 4.5 Opus, Gemini 3.0 Flash и Gemini 3.0 Pro.

ГЪРЦИЯ: ЗДРАВНИТЕ ВЛАСТИ ПРЕДУПРЕДИХА ЗА ПОВИШЕНО ВНИМАНИЕ ПОРАДИ РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА САХАРСКИ ПРАХ

Тъй като южните ветрове продължават с голяма сила в много части на Гърция и атмосферата е наситена с прах от пустинята Сахара, здравните експерти актуализираха предупрежденията за обществено здраве и отправиха препоръки за поведение в ситуацията, пише eKathimerini.com. Новите насоки, издадени от Организацията за обществено здраве (EODY), разширяват фокуса от уязвими лица, вече диагностицирани с астма или други респираторни заболявания, към общото население, като подчертават симптоми, които биха могли да сигнализират за недиагностицирани състояния, посочват експерти.

Според Теодорос Василакопулос, президент на научния съвет на EODY и професор по пулмология и интензивна медицина в Атинския университет, излагането на сахарски прах може да предизвика и леки възпаления в тялото, тъй като частиците полепват върху кожата и лигавиците. (Zdrave.net) „Повечето хора реагират без симптоми. Въпреки това, редица симптоми могат да показват основни хронични заболявания като алергичен конюнктивит, алергичен ринит, астма и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ)“, подчерта Василакопулос.

Симптомите, които налагат консултация с лекар включват сълзене, зачервени и раздразнени очи, кихане и хрема, кашлица, в това число и влажна, както и най-вече задух или стягане в гърдите. Василакопулос отбеляза, че за около 1 млн. души в Гърция се смята, че имат ХОББ, като приблизително половината от тях не са диагностицирани. Излагането на сахарски прах може да предизвика симптоми при тези хора и това е абсолютна причина да потърсят консултация и лечение.

Досега през 2026 г. не е наблюдавано значително увеличение на хоспитализациите заради респираторни инфекции, свързани със сахарски прах, въпреки че здравните власти продължават да следят ситуацията.

КИПЪР ОТКРИ МОРСКИ ХУМАНИТАРЕН КОРИДОР ЗА СПЕШНИ ДОСТАВКИ КЪМ ГАЗА

Световна здравна организация, чрез своята Инициатива „Хуманитарен мост“ в Кипър, улесни доставката на първата пратка със спешни хуманитарни хранителни доставки за Ивицата Газа пише who.int. Инициативата беше реализирана в тясна координация между офисите на СЗО в Кипър и в окупираните палестински територии, с подкрепата на правителството на Кипър, по-специално на Министерството на външните работи и Министерството на отбраната. Около 106 тона хранителни продукти бяха изпратени от пристанището на Лимасол в рамките на Плана „Амалтея“ в началото на месец април. Тази доставка бележи значим оперативен етап в укрепването на между-регионалния хуманитарен логистичен капацитет на СЗО за регион, засегнат от продължаващия конфликт, особено в Газа.

Създадена като координирано звено между централата на СЗО в Кипър и в окупираните палестински територии, Инициативата „Хуманитарен мост“ е осигурява навременна, мащабна и ефективна по море доставка на основни медикаменти и здравни консумативи за населението в Газа, засегнато от кризата, в рамките на Резолюция 2720 на Съвета за сигурност на ООН. Механизмът допълнително затвърждава ролята на Кипър като стратегическа логистична база за хуманитарни операции, използвайки географската му близост.

Инициативата се осъществява под ръководството на правителството на Кипър в рамките на Плана „Амалтея“, с координация, водена от Министерството на външните работи, в партньорство със Съвместния координационен спасителен център към Министерството на отбраната и екипа по механизма на ООН по Резолюция 2720, изпълняван от Служба на ООН за проектни услуги в Кипър. Заедно тези партньори осигуряват неутрален, прозрачен и международно координиран морски коридор за доставка на хуманитарна помощ към Газа. Оперативният модел на Инициативата „Хуманитарен мост“ използва логистични и складови съоръжения на трети страни в Кипър, работещи в две зони, като предлага както митнически обезпечени, така и необезпечени решения, включително възможности за съхранение при контролиран температурен режим, когато е необходимо.
Като допълва съществуващите хуманитарни коридори към Газа и диверсифицира маршрутите за доставки, инициативата има потенциала значително да съкрати сроковете за доставка и да намали оперативните затруднения, които в миналото са ограничавали хуманитарния достъп.

НАД 68% ОТ НАСЕЛЕНИЕТО НА ЕС ОЦЕНЯВА ЗДРАВЕТО СИ КАТО МНОГО ДОБРО ИЛИ ДОБРО

През 2024 г. повече от две трети (68,5%) от населението на ЕС възприема здравето си като много добро или добро. На другия полюс – 8,5% от хората оценяват здравето си като лошо или много лошо, а останалите 23,0% го оценяват като задоволително. Това показват данните на европейската статистическа служба Евростат, публикувани днес, когато отбелязваме Световния ден на здравето.

До 65-годишна възраст повечето хора са оценили здравето си като много добро или добро. Делът е 91,3% сред 16 до 24-годишните и постепенно намалява до 61,1% сред тези на възраст 55-64 години.

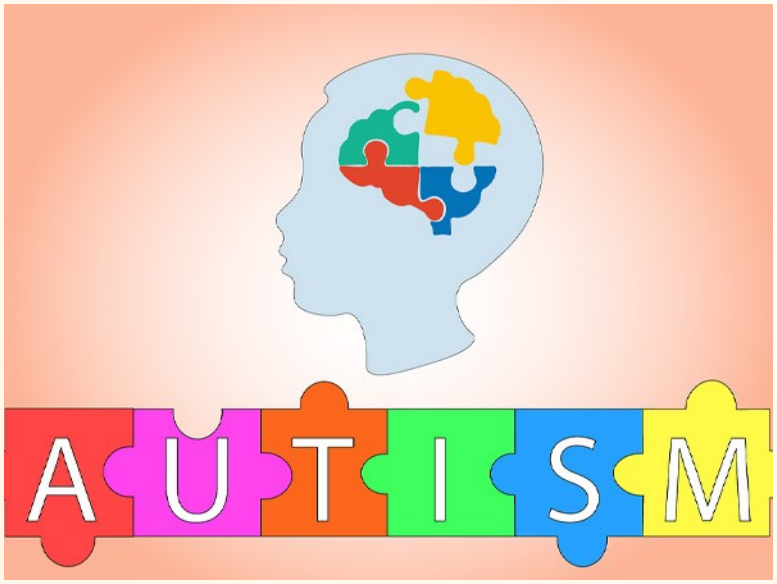
И накрая, 40,0% от хората на 65 и повече години възприемат здравето си като много добро или добро, отбелязват от Евростат.

Сред населението на 65 и повече години Ирландия има най-висок дял на хора, които са оценили здравето си като много добро или добро (62,0%), следвана от Белгия (57,4%) и Люксембург (56,8%) пише. В другия край на класацията, само 12,5% от възрастното население в Литва възприема здравето си като много добро или добро, 13,1% в Латвия и 19,1% в Португалия. В България процентът на хората на и над 65-годишна възраст, които оценяват здравето си като много добро или добро, е 28,5%, показват още данните на европейската статистическа служба.

СЗО: АУТИЗМЪТ Е СРЕД 10-ТЕ НАЙ-ЧЕСТО СРЕЩАНИ МОЗЪЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ, ДОПРИНАСЯЩИ ЗА ЗАГУБА НА ЗДРАВЕ В СВЕТОВЕН МАЩАБ

В света 1 от 127 души е диагностициран с аутизъм – състояние, което продължава цял живот и засяга социалното взаимодействие, комуникацията и поведението на човека. По данни на СЗО аутизмът е сред 10-те най-често срещани заболявания на мозъка, допринасящи за загуба на здраве в световен мащаб. Въпреки международните конвенции за правата на човека, хората с разстройства от аутистичния спектър все още се сблъскват със стигма, дискриминация и бариери пред участието. Достъпът до навременни и качествени здравни грижи и услуги за подкрепа остава ограничен, което води до неравенства през целия живот. Справянето с тези предизвикателства изисква устойчиви действия и по-големи инвестиции в приобщаващи политики и услуги, които защитават правата на хората с разстройства от аутистичния спектър, посочват от СЗО.

Доказателствата сочат, че ранното идентифициране, приобщаващото образование и адекватната грижа в семействата и общностите могат значително да подобрят здравето, благосъстоянието и пълноценното участие на тези хората в социалния живот. Усилията на СЗО са насочени към увеличаване на ангажимента на правителствата за подобряване на качеството на живот на хората с аутизъм и засилване на вземането на решения, основани на точни данни. Организацията предоставя и насоки относно приобщаващите политики и планове за действие като част от по-широката рамка на здравеопазването и в частност на услугите за психично здраве, мозъчно здраве и грижи при увреждания. Укрепване на услугите, базирани в общността, насърчаване на развитието на приобщаваща среда са сред приоритетите, за които призовават от СЗО. В България няма официална статистика или регистър за децата с аутизъм. Според организации от неправителствения сектор у нас има 120 000-140 000 души със симптоматика за аутистично разстройство, които обаче не са официално диагностицирани. През последните години се наблюдава и ръст на диагностицираните случаи, което според експерти се дължи на по-добра информираност сред обществото и на по-прецизни диагностични критерии, които допринасят за ранното откриване на тези състояния.

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ: МЛАДШИТЕ ЛЕКАРИ СЕ ГОТВЯТ ОТНОВО ЗА ПРОДЪЛЖИТЕЛНА СТАЧКА, НАЧАЛОТО - 7 АПРИЛ

Националната здравна служба (NHS) в Англия се готви за най-дългата стачка на младшите лекари, след като последните преговори с правителството се провалиха, а здравният министър Уес Стрийтинг обвини медиците, че страдат от дълбока заблуда, пише The Guardian, откъдето се позова и Zdrave.net. Хиляди лекари ординатори, наричани доскоро „младши лекари“, организират шестдневно спиране на работата заради ниски заплатите и проблеми с работните места. Стачката ще започне в 7 часа във вторник, 7-ми април, точно след Великденския уикенд и ще продължи до 13-ти април. Крайният срок за споразумение с правителството вече изтече и според медиците няма връщане назад.Това ще бъде 16-ата стачка, която лекарите организират от март 2023 г., когато излязоха на протест за първи път. В обществото нарастват опасенията, че спорът може да се проточи още една година. В писмо до Британската медицинска асоциация (BMA) министър Стрийтинг потвърди, че е оттеглил предложението си за създаване на 1000 допълнителни места за специализирано медицинско обучение тази година.

Разговорите във вторник и сряда тази седмица не успяха да постигнат споразумение, което би довело до спиране или отмяна на стачката от BMA. Съсловният синдикат и министрите остават разделени по редица ключови въпроси, включително заплащането. Джим Маки, главен изпълнителен директор на NHS England, заяви, че очаква здравната служба да се сблъска с продължителни стачки на лекарите, които ще отсъстват от кабинетите си. Службите все повече ще се грижат за пациентите по начини, които намаляват нуждата от лекари на кабинет, защото ръководителите не могат да разчитат на това, че те са на работа, каза той пред Health Service Journal. Министърът изрази също така съмнение относно постигането на споразумение чрез преговори. Мнозина смятат, че спорът е неразрешим, предвид искането на комитета за 26% увеличение на заплатите и състоянието на публичните финанси, което прави такова увеличение неизпълнимо от страна на правителството.

В писмо министър Стрийтинг е казал на председателя на комисията, д-р Джак Флетчър, че след като е отхвърлил предложението „е очаквал комисията поне да се върне с контрапредложение за прекратяване на тези стачки, предвид заявения ангажимент за постигане на споразумение чрез преговори, каквото не е било постигнато. „Но ние бяхме ясни с вас и вашите служители относно риска, свързан с работните места и заплащането“, написа той. Очакваната цена от 250 млн. паунда за всяка стачка и предстоящият краен срок за лекарите да кандидатстват за започване на специализираното си обучение този август означават, че „не е постижимо и финансово възможно да се осигурят тези 1000 допълнителни места“, е заявил министърът пред Флетчър. Майк Прентис, национален директор на NHS England за планиране при извънредни ситуации и реакция при инциденти е изразил сериозно притеснение, че здравната система ще може да се справи със ситуацията предвид това, че много служители ще отсъстват и заради Великденските празници. „Това ще представлява значителен натиск върху човешките ресурси, за да може да се осигури безопасно покритие“, призна той.

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ЗДРАВЕТО - ПОДКРЕПА НА НАУКАТА ЧРЕЗ ПОДХОДА „ЕДИННО ЗДРАВЕ“

Тазгодишният Световен ден на здравето – 7 април 2026 г. – постави началото на едногодишна кампания, посветена на научното сътрудничество за подобряване на здравето, спасяването на животи и трансформирането на обществата към по-добро пише who.int. Това включва използването на науката за защита на здравето на хората, животните, растенията и планетата. Здравето на хората е неразривно свързано и взаимозависимо със здравето на домашните и дивите животни, растенията и околната среда, което налага интегриран подход за устойчиво балансиране и оптимизиране на здравето на всички тези елементи – т.нар. подход „Единно здраве“.

„*Здравната сигурност започва там, където се срещат хората, животните и околната среда*“, споделя д-р Игор Перехинец, директор „Здравна сигурност и извънредни ситуации“ в Световна здравна организация/Европа. „*Пандемията от COVID-19 ни показа, че въпросът не е дали ще се появят нови здравни заплахи, а кога. Затова защитата на човешкото здраве изисква укрепване на всички системи, които поддържат живота – чрез включване на природата и биологичното разнообразие в здравните политики, инвестиции в лаборатории за наблюдение на заболявания и др. Всяка година СЗО/Европа анализира над 240 000 потенциални сигнала за събития в общественото здраве, включително огнища на заболявания в 53-те държави членки на Европейския регион. Трябва да прилагаме подхода „Единно здраве“, за да предотвратяваме и да се подготвяме за бъдещи заплахи.*“

За да се предотвратят бъдещи пандемии, е от ключово значение да се задълбочи разбирането за връзката между животните, хората и околната среда. Това изисква сътрудничество, координация, комуникация и изграждане на капацитет.

Сътрудничество в рамките на „Единно здраве“

СЗО работи съвместно със Световната организация за здраве на животните (WOAH), Организацията по прехрана и земеделие на ООН (FAO) и Програмата на ООН за околната среда (UNEP), формирайки четиристранно партньорство за координирани действия по „Единно здраве“.

Сътрудничещите центрове – ключ към глобалните действия

Световната мрежа от сътрудничещи центрове на СЗО подпомага превръщането на подхода в практически действия на национално и регионално ниво.

Д-р Тони Холохан е директор на Сътрудничещия център на СЗО към University College Dublin в Ирландия. Факултетът е организиран в 7 клъстера, обхващащи теми като антимикробна резистентност, готовност за пандемии, продоволствена сигурност, управление, комуникации и др., с цел да се подчертае междусекторният характер на заплахите за човешкото здраве.

Като пример той посочва работата по антимикробната резистентност (AMR), където са необходими усилията на множество дисциплини, включително поведенчески науки, икономика, изкуства и хуманитарни науки, за да могат хората да разберат проблема и да променят поведението си.

Заедно за здравето

Превенцията и готовността за бъдещи здравни заплахи изискват повече от технически решения – те зависят от доверие, прозрачност, сътрудничество и ангажираност на общностите.

„Без доверие в науката, без солидарност, не можем ефективно да прилагаме мерките, които науката показва, че работят“, подчертава д-р Холохан.

Подходът „Единно здраве“ обединява тези елементи, като гарантира, че науката, системите и обществата действат като едно цяло в защита на здравето.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

БАПЗГ има договори за продължаващо обучение с различни университети и лечебни заведения в страната. За всеки курс се издава удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

Повече подробности:
в сайта на БАПЗГ
или на тел. 02 915 69 11.

КУРСОВЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи предлага 19 курса за дистанционно продължаващо обучение.
Темите можете да видите на сайта на Асоциацията (www.nursing-bg.com) в раздел "Обучение". Там има и указания как става записването за предпочетения от Вас курс.

Завършилите даден курс получават удостоверение с определен брой кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ.

Регистрацията се осъществява в платформата за дистанционно обучение на БАПЗГ на адрес: http: //learning.nursing-bg.com

КАК ДА СЕ АБОНИРАТЕ ЗА СПИСАНИЕ "ЗДРАВНИ ГРИЖИ"

Годишният абонамент
за електронния вариант е 8 евро

Абонатите получават 15 кредитни точки по Единната кредитна система на БАПЗГ
за продължаващо обучение

Внимание:
Съхранявайте документа, удостоверяващ Вашия личен абонамент и представете негово копие в съответната Регионална колегия на БАПЗГ, за да бъдат регистрирани кредитните точки в Националния регистър на БАПЗГ.

Електронният бюлетин е ежемесечно издание на БАПЗГ. Приемник на в-к "Здравни грижи", приложение на сп. "Здравни грижи"

Редакционен екип:

Проф. д-р Станка Маркова - главен редактор

Деница Михайлова – редактор

За контакти:

гр. София 1680
Ул. "Казбек" № 62
GSM: +359 888 510 006
GSM: +359 882 447 230

www.nursing-bg.com

® Всички права запазени
Собственост на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ)